КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вlашагlкхета!

Шоатта, 26 июль, 1969 шу. № 89 (4726). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО («Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Министрий Совета орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

Арадуьйла 1923 шера [illegible]

27 ИЮЛЕ — СССР ФОРДА-ФЛОТА ДИ

Тоабе общественни кхачан предприятей болх

Грозне толамагlйолча столовеех лоархlаш я НПУ «Октябрьнефть» ОРС-а № 1 йола столови. Мехкдаьттахой ахарал совгlа лоацаха кхача промышленни предприятей, учреждений болхлой, гlулакхера нах ух цу столове.

Из столови наха езаелара бахьан да укхаза кийчбу кхача дика, чам болаш хилар. Меню тlа я тайп-тайпара духа, шурий, баьцалгаш блюдаш, вешта аьлча хlара дийнахьа 10—15 цlи йола блюдаш хул столове. Раьза хиле болх укхаза баьхка нах: хlаме дуача зале цlена я санаргlата я. Столове болхлоша клиенташта чехка а культурно а гlулакх ду. Хlаьта эггара дукхагlа нах гуллуча хана а 15—20 минота сага гlулакх де, цунна эшар дlадала вlаштlехьдоал цар.

Уж дика гlулакхаш столове коллективо цlаьхха lомадаьяц. Укхаза дика дагайоагlа цунна даьи критика еш, цун балхацара кхоачамбоацараш дуъцаш хиша ха. Из къал оалангара хуьиаденнад столове коллективо шийн болх лерттlа вlаштlехьбиннахр бахьан. Ерригача персонала цахадлаш теркам тlаухийт клиентий хьашташ дикагlа кхоачашдара.

Столове баьхкача наха даим дика гlулакх дара столове коллективана цахадлаш вовшъостал лоаттаду НПУ «Октябрьнефть» кулгалхоша. Администрацие, партийни профсоюзни организацешта шоай лоархlамерча декхарех цll лерхl общественни кхачан предприяте болх дlахо товбара коллектив оарцагlъяхар, кадраш кийчъярах царна кхетам балара цахаддаш теркам тlаахийтар.

Иштта дика болх беш, къахьегамхой хьашташ ма хулла дикагlа кхоачашде гlерташ йола общественни кхачан предприятеш кlезига яц вай. Царна юкъе я Грозненски химкомбината, консервни завода, А. Шерипова цlерагlча нефтемаслозавода болхлой столовеш. Цар коллективашта даим йовхо ю хlара сага дикагlа гlулакх дара, из раьза вара.

Болхлой коллективашта, бахача наха культурни гlулакх дар, цар хьашташ ма хулла дикагlа кхоачашдара цахаддаш теркам тlаахийтар общественни кхачан сфере къахьегаш барашта тlадехкача гlулакхех эггара лоархlамегlара дар да.

Укх тlеххьарча шерашка дикка товбаьб шоай болх дуккхача «Общественни кхачан предприятей болх дlахо дегlабоалабарах из товбарш де дезарий» хьакъехьа КПСС ЦК-еи СССР Министрий Советои баь соцам кхоачашбеш партийни, советски, профсоюзни, боахама организацеша, дикка гlулакхаш чакхдаьхад столовей, кафе, буфетий сеть шеръеш. Хlанз дукхагlйолча предприятешка, колхозашка, совхозашка я столовеш е буфеташ. Дика столовеш хьайийлаай Грозерча № 1 йолча кирпичашаш еча завода, Нохч-Гlалгlай химически заводе, Сунженски района «Победа» яхача колхозе, иштта кхыйолча моттигашка.

Шаьла района Дубай-Юрта хьайийллача столове оттаьнй эггара кердагlа йола оборудовани. Укхаза гlулакх ду цементни завод хьалъеш боахкача болхлоштеи моттигерча колхозхоштеи. Столови хьайийлла дукха ха еце а хlинзлехьа наха чlоагlа езаенна из, клиенташа дукха lоазонаш ду предложенеш жалобани книжка тlа столове коллектив хестаеш, цунна баркал яхаш. Наьха бlеам тlаlоргбола тайп-тайпара кхача хул укхаза, массанахьа цlена я, лерттlо лелаю санитарни режим.

Бакъда, столовей, кафей, буфетий сеть шеръярах кхоачалбаь lе йиш яц. Керттера дар да къахьегамхоштеи бахача нахаи деш долча гlулакха формаш эргахар, цар хьашташ дикагlа кхоачашдар.

Общественни кхачан предприятешка массанахьа дика лоттац гlулакх, къаьстта раьза бац нах Грозерча №№ 2, 5, 17, 8 йолча столовей белла. Укхаза зеника сага дукха ха йове еза, цул совгlа lалаьмате ледара я кхачан ассортимент, ахкан ха яле а яц баьццарий блюдаш.

«Красный молот» заводе къахьегаш массехк эзар саг ва. Бакъда, завода столове 200 гаргга моттиг мара яц. Цу йоаххача предприяте болхлоншта мел вовкьарле хул кхетаде хала дац. lалаьмате дукха ва йоаю очередашка латташ, ясала а кийбеча кхачан ассортимент. Хетачох, завода кулгалхоншта дитденнад общественни кхачан вlаштlехьбаккхарах дукха хlама тийша хилар: цаьха чиахцlено, цар къахьегама оасарле.

Дукхагlйолча торгови организацешта теркам тlаахийтеи болхлой столовешкара блюдаш тайп-тайпара, дарегlа хилийтара. В. И. Ленина 100 шу дузача денна кийчо еш промышленни предприятей, гlоалошьеча организацей юртбоахама производства коллективашта тlагlертта къовсам лоаттабу цхьа шера плани тlаийна социалистически декхарашш хаяъ хьалха кхоачашдара.

Цар къахьегама оасароле кхы а лакхъара ловкьостал де декхарийла ба общественни кхачан предприятей болхлой.

Массийолча моттиге лерттlа вlаштlехьлаккха деза наха гlулакх дела, шоъэ еза кхачан ассортимент, дукхагlо хилийта деза чам бола деар, цахаддаш теркам тlаахийта беза санитарни режим лерттlа лелаяра.

Потребительски кооперацеи, райкоопаш декхарийла я кхашко къахьегаш болча наха шортта бlайха а шийла а кхача лоаттабе, цул совгlа кхай станашка хайнаннахьа хила еза автолавкаш.

Лоархlаме да кадраш кийчъяр, царна кхетам балар. Столовешка, кафешка, буфеташка, общественни кхачан, иштта кхыйолча организацешка хила беза товза, шоашта тlадилла декхар лерттlа кхоачашдергдола нах.

Шерагlа йоаржае еза общественни кхачан сфере къахьегарашта юкъе социалистически яхь. Хан - ханнахьа е еза цун итогаш, цахаддаш теркам тlаахийта беза общественни кхачан предприятешка коммунистически къахьегама тlеххьара болаш шербара.

Лоархlаме да толашагlйолча столовей, кафей коллективай опыт производствашка юкъейоалаар, из шерагlа йоаржаяр.

Партийни, советски, профсоюзни, боахама организацеша кхастакаста дуаца леза общественни кхачан предприятей болх тоабара лешаш.

Морякаш газеташ дешаш бе.

ХАННАХЬА КХОАЧАМ БЕ

Ерригача фермашка кхачаш балла доакъар lалашдар хlана ерта боахама къахьегамхошта хьалхашка лаьттача декхарех керттерчарех лархlа дезаш да.

21 июль хьатlакхоачаш вай республика колхозашкеи совхозашкеи эшачох 14 процент гlожа доакъар lалашдаьд, цу лаькъе 20 процент йол. Цу тайпарча темпашца кхы бе йиш яц из доаралле болх.

Геттара во латт доакъар lалашдара гlулакх Грозненски, Наьсарен, Сунженски, иштта цхьайолча кхыча районашка. Е укх тlеххьарча деношка цига из гlулакх тоалуш доагlа ала йиш йолаш а дац. Хаоттам дика бац яхаш беххаза бовла гlерташ деш хайра хlама доапаш багlар, ю харп болга дlахкетабе беза.

Доакъар lалашдара лерттlа теркам тlабахийта болх вlаштlехьабаьккхача дика аьттув баьннаб. Иштта, масала Урус-Мартана района боахамаша планах лаьрхlачох 49 процент lалашдаьд доакъар, хlаьта Наурски районе 33 процент. Еррига республика хьанйцача цу районий хьокхам геттара тlех ба.

Денна шерагlа даржаш латт силос lалашъяра балхаш, хlаьле дlаоттаьй 3,8 эзар тонн силос. Хlаьта боккъонца из бедах хlина мара дlабоалаш бац.

Укх шера вай боахамашка дукха лаьттаи вlалаьцад силоса дийнача хьажlаше.

Ханнахьа из культура чуийна яккхар, эшшача боараме силос lалашъяр — хlанзара керттера декхар да.

1969 шера 21 июль тlехкоачаш республикие гlема довнъар lалашдар. (план проценташца).

Районаш	гlажа доакъар	цу даькъе йол
Ачхой - Мартана	18	24
Ведано	1	1
Грозненски	4	7
Гудермесски	17	29
Малгlабека	17	24
Надтеречни	15	21
Наьсарен	6	18
Наурски	23	33
Ножай-Юрта	8	7
Советски	—	—
Сунженски	12	10
Урус-Мартана	30	49
Шаьла	30	34
Шелковской	20	28
Грозный	23	27
Еррига	14	20

ЦУН ВОЗАЛЛЕГА РИЧАРД М. НИКСОНАГА, АМЕРИКА ВlАШАГlКХИЙТТАЧА ШТАТИЙ ПРЕЗИДЕНТАГА

ВАШИНГТОН, КlАЙ ЦlА.

Дег тlара лоаша боакха аз, г-н президент, — «Аполлон-11» яхача космически кема гlорбаьнна никъ тоадене чакхбалара, американски космонавташ Бетта тlа lохоеннабарпеи маьрша лаьтта юкахкачарпеи дуъладенна.

Къонахчаи долча космически плавташа Нейл Армстронга, Эдвин Олдрина, Майкл Коллинзага тlа моршал я оттара дикагlа дола ловиаш а дlахьлар дех оха.

Н. ПОДГОРНЫЙ,
СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель.

«АПОЛЛОН-11» ХИ ТlА lОДЕССАД

НЬЮ-ЙОРК, 24 июль. (ТАСС) Майра кхо космонавт тlаьола «Аполлон-11» яха космически кема тахан Тайжача океана хи тlа lодессад.

«Аполлон-11» московски хаьнах 19 сахьати 50 минута яьлча Тайжача океанерча Гавайски гlайренашкара къулба - малхбузенгахьа 1.600 километр хиан мегача моттиге хи тlа lодессад.

Космонавташ Нейл Армстронг, Эдвин Олдрин, Майкл Коллинз кема lодессача районе кхаьчача «Хорнет» яхача американски авианосца тlа дlабигаб вертолеташа. Цар космически никъ 200 сахьата хlана хиннабац аьнна хиннаб.

ФОРДИЙ АРЕНАШ

ИНТЕРВЬЮ ЛУ ФЛОТА АДМИРАЛА ВЛАДИМИРА КАСАТОНОВА, СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛА

Советски тlема моряхий массаза а хулаш дола цlей тlаккхоачаш Керхдарий Кевайоазое Агентства корреспондента СССР Тlема-Форда Флота Главнокомандующе хьалхарча заместителгара флоти адмиралагара Владимир Касатоновгара дийхадар интервью лууга.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Советски Тlема-Форда Флота сийлахьа тlема истори да. Моряхий керда тlехье кхетамца ххейра кайда вlашта вийбу тlемо а революционни а традицех?

АДМИРАЛ: Хlаа, да а да Советий Мехка флото дlаяхача хьашка дась боккъала бахха тlема а революционни а гlулакхаш. Тlема морякаша хьинаре, дикъа дийцад Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце юкъе. Дикагlа аьлча, Тlема-Форда Флот, хlаьта хьалхарча аргlагlа Балтийскир ленински парте боккъаларча тlема чlоагlалеи лоархlам болаш, социалистически революце лоархlамера хlама тохара нах болаш хиннй. Цу гlулакхо коммунистий парте Центральни Комитетаген Петроградски Советерча Тlема - революционни комитетаген гергашшара восстани кийчъеча а из чакхйоаккхаш латтача а хана-йиш хилийтай, В. И. Ленина, белгалдеш ма хиллара, «керттера кхо низ: Флоти, болхлойи, тlема довкъоши вlаштlехдаха».

Берригача советски тlема морякаша де боккъо а йолаш доккхал ду социалинаш зама «Аврора» яхача крейсеро исторически лоархlам бола йоккха топ кхессача гlоре йолаенна хиларах. Революционни матросаш Петрограда болхлоштеи салташтеи цхьана Зимний яккха чуъийлахаб. Цул тlехьагlа уж белгалбийннаб 1918 шера феврале Псковаи Нарваи юкъе.

Денал а долаш революци бахьан тlемаш даьд матроски отрядаша, «Социалистически даьхена кхерам тlаьттаб!» аьнна доча В. И. Ленина кхайкарала жоп а луш, цар шоаш юха ца кхобеж ларьаьд Петроград а кхыйола къоахча Советски республика городаш а, турпале тlемаш даьд Прибалтикеи Къилбаседеи, Украина эрсаннаш Гамарча Малхбоалеи, Крымеи Кавказеи.

Йоаргlайовла сийле йоаккхай Советий Мехка фордагахьара тlаьхьала гlийртача интервентийи кlайгвардейцийи тlагlоргаш юхабийттача, 1918 шера къадаьча Шеча Флота матросаша. Флота исторена юкъе сийлахьа оагlонаш язьей хиш тlа а lимаш тlа а моастагlий бохабьеча Астрахано-Каспийски, Къилбаседа - Двински, Волхово - Ильменски, - Чудски, Волжски, Днепровски, кхыча флотилеша. Советски морякаша, дерригача вай халкъо а сана сий а деш дагахкоаб революце легендарни матросий — Анатолий Железнякова, Николай Маркина, Владимир Полухина, Иван Сладкова, Тимофей Ульянцева, дуккхача кхыболча Даьхен сийлахьарча къонгий цlераш. Царех дуккханей цlераш яхаш я Фордий аренашка бовл туъсаш лелача кемай, улиций, школай, пионерски дружинай цlерашка.

Граждански тlем тlа флота лаьцача даьцъе дикка мах бир республика Реввоенсовета. Шеча Эскарен Флотен 10-гlа шу дизара хьакъехьарча приказа тlа белгал, даьхад «Шеча Форда-Флота тlемахоша граждански тlема ерригача фронташка шоай сийле яьккха хилар».

Советски морякий сийлакьара тlема а революционни а традицеш кхы тlа я ебайр Сийлахь-боккхача Даймехка тlема шерашка. Шеча Эскаре доакъошца цхьана флота тlемахоша дlахьекхар вlалла а бlарга на яйнача тайпара йола оборонера чlоагlал. Эскарек флотен тlемахоша Таллине 24 дийнахьа, Ханко яхача ахгlайрен тlа — 160 дийнахьа, Моонзундски гlайренаш тlа — 49 дийнахьа, Одессе—67 дийнахьа, Севастоподе — 250 дийнахьа, Ленинграде — 900 дийнахьа оборона лоаттаьй хилар аьлча а ба кхоачаш.

Советски тlема морякаш къонахчал, денал долаш хилара, довзуш доацаш чlоагlа Даьхенна мутlахьа хилара хьакъехьа дола дукхха а масалаш доаладе йиш я. Севастопола юкхе, Дуванкой районе городи флота керттера базеи лоруш майра духьал эттар пхи турпал-черноморец. Политрук Н. Д. Фильченков, комсомольцаш Юрий Паршин Даниил Одинцови, шоайта тlа гранаташ а йийхка танкашта кlал дийлахар. Фашисташ юхаоевнабер дlахо, моастагlчун керда атакаш юха а еттаи, нийсара болаца тlем тlа турпалий lожалах бийр Василий Цыбульскои Иван Красносельскийи.

Кхера ца луш моастагlашца тlемаш дир советски подводникаша. Са яь варгвоаца йоккхий халонаш эша а еш боккха кхерам тlалаттаце лодкай экипажаша, форда юкъера моастагlа хьинаре хьа а лехаш, бlубенна дохадеш фордала ухийтар моастагlчун тlема кемаш а транспорташ а. Цунна долча тешала ер даннеш хьовхайча кхочам ба, 1942 шера вай Дахьенца хала тlаттача сахьта Къилбаседа флота хи кlал лелача лодкаши йохаъь Фордала яхийтар еррига тоннаж 145 эзар тонн хула моастагlчун 46 транспорт. Турпалий-подводникий М. Гаджиева, В. Старикова, Г. Щедрина, И. Фисановича цlераш къонахчал, денала, йоккхача тlемо гlоаьзала мисал телаш я.

Моастагlчоа ходалдаьд доаххий зенаш дора цlеча байракха Балтикан lоржича форда флотен подводникаша.

Вай флота дlаяхача хинарча турпалаш, юкъераш а ворхаш а болча морякаша майра кхоачашдаьча гlулакхаша, флота тlемахоша деча дуккхаьней турпалало хlана Даьхе лорача тlехьенна хьоьхам лу. Йоарlагара морякага а кхоачаш гlулакхаш деладеш хилар — боккха кхетам, телара ния ба.

Ер да царех дола цхьа масал. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тlем шерашка «Харьков» яхача лидер тlа тlемашка белгалбаьлар артиллериста Шербинин — дан воlи. Цу тlа я да 1917 шера Октябра деношка Зимний яккха чуъхьалхача дакъа лоацаш хиннай, хlаьта цун воl хила ма воагlа вола фашизмацарча тlемашка социализма идеяш лораер хинна дlаттав. Тахан тlема вахте латт кердача тlехьенах бола морякаш. Царна дагадоагlа ветеранаша даь майрала гlулакхаш, уж царна дlакийслу, турпалашта тара хила гlерт.

Цхьаьккхе а вицденнаяц, цхьаьккхе а дицденнадац — иштта я вай флотски кагирхой девиз. Уж чlоагlа тlаккхув шоай даьшен боккхагlча вежарашен даь майра гlулакхаш довзара, царех доккхал ду цар. Даьхе дукхаезнагеи цун фордий доалоаш lорадеш меттахьа лоаттаделеги паргара lомаду цар. Октябрьски революце доа-

(Йистедоалар 2-ча оагlо тlа).

Укх деношка къаьстта схьаденнад хлат чуъпара балхаш «Шалинский» совхоза кхашка. Къахьегамхошта юкъе яржача социалистически яхье хьалхле лелаю механизатор коммунист Абдулаев Саламу керте латтача звенос. Денна норма дикка тlехкхоачашъю механизатораша.

Сурта тlа: механизатор С. Абдуаев.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЛОЗУНГАША МА ЯХХАРА

РЕЙД

Колхозе юкъарча хьатта хьалтеха доала лозунг: «Лоацача хана, доа на деш чуъцаргда вай ялат!» Хьатта болх беш кхоъ ялат цlенду машина я. Дукха бисабац царна бе болх. Хьатта хьакхьача дукхагlа дола кlа кlендаь дьяшад, хlаьта хlакхчул тlехьа гlа хьатlаха дезар дукха дац — чуйна доалаш латт кlа.

Хlанз хьожаргда вай колхоза кхашкара балхаш миша вlаштlехьдаьхад. Цкъа-дале, кхыча боахамашка санна доацаш, шоай тайпара оттадаьд укхаза кlа чуъялга. Хlара бригада механизатораша шо-шоай кхашкара хьокх кlа.

Цу гlулакхо торо хулайт тlехьара кlа чуэцача кхай тlа оасар дукхо тlа ца далийта, Цул совгlа кlа дlадийна дукхагlа дола кхаш зlамига хиларах ялат группови хьисаве чуэца торо яцар тха, — дуц колхоза парткома секретара нов. Гехаева. Хlара боахама шо-шоай тайпара ду уж балхаш. Бакъда керттердар из да, керттердар да лозунгаша ма яххара ялат чуийца дакхар. Хlаьта уж билхаш мишта ду хов хlара бригадерча агрегаташа беш болча балхага хьежача.

Шоллагlа тракторно - полеводчески бригада. Шовзткъа гектар хулача кхай тlа вlаштlеххьа болх беш йоаъла СКГ-4 яхача марках йола йиъ комбайн. Бlарг кхет цхьаъ комбайна тlа ягlача шин вьмлелах. Оаха уж зийнача хайнача бригада кулгалхочун гlонча дуаш.

— Бокъьала йола хяь я тха механизаторашта юкъе яьржар. Хlара денна хlара бригада баьча балха итогаш а йийи хьалхара моттиг ьыкхача. бригадена хьожаю карара-кара теза вьимел.

Цкъа цхьаьне дlаяьхкхача дукха йиссац из, денна хувшалу пун дай. Иштта тха бригадага ер кхаьчача дийнахьа хьалла пун дай хиннарей 80 килограм дукхагlа мара эардаапар оаха ялат. Хlаьта шоллагlа йола зlамагlъар бригадерча йиъ комбайнерах дикагlчунна дуц я. Хlанз цоана гучча тайпара шаккха а байрах лелае бокъо ньаккхий тха дикагlа болча комбайнера Байсуев Вахас. Цу тайпара дика кбальет кхыча комбайнерша а хlаьта кхай тlара ялат дlаккхухьечар а.

Механизаторий къахьегамдара безам совбаккхара дукха дика боахаме. Иштта барайтта тонн ялат аьрдача механизатора кхоккха сом тхьа лу. Цу гlулакхаша чlоагlа аьттув хуьйт кхашкара балхаш дика а сиха а чакхдаха. Хlаьта бригадера гlулакхаш иштта да. Гурахь 403 гектара тlа дийнача кlах 370 гектар чуийна даьйяд. Цу балхе тlеххьа кхаш чах шlеи а деш лаьтта оахнага а иштта дика оттадаьд. Хlанзле кхо бlаь гектара тlарча чах аргlаш даь баьниаб механизатораш. Уж дерргга балхаш механизмашца ду укхаза. Къаьстта лоархlаме да доакъара чlоагlа шиъ дола ча хьийбаша lа доаккхаргдолча вlаштlехьдатлега. Иштта бригада фермане юхе латт тоюх даь цаlш хlаьта вешта вlашкатеха цхьаьчеш ца аргlа.

Бригада механизаторашa хлетаду уж, болхаш ханнахьа чакхдахар мел лоархlаме да. Из гуш да. Хlанзле шин сменагlа бола беш йолча йиъ тракторша 120 гектар лаьтта кийчдаьд механизаторша доакъара лаьрхlа культураш дlаедмара ца езаш. Лаьтта оадача къаьстта белгалбаьннаб шоай норма, пхи гектар, хаддаза тlеххкхоачашъю трактористаш Болтханов Бекха, Варзиев Дикалади.

Таханара ди кlа чуийна дакхара тlеххьара ди да. Хlаьта цхьа кlира хьалха Даьхенга плаиах доагlа ялат дlаденна баьниаб бригада механизатораш. Из толам баккха торо хиннай гектара хьункъам дикка хиларах, хlаьта ялат вlалла доа ца деш чуэпарах. Цхьаьнхха а комбайна тlехьа хорабоагlаргбац lобежа кlа фийт.

Цу тайпара дика лел кхашкара балхаш чакхдоаккхаьга колхоза йиъъагlча бригаде я. Цу коллективана кулгалдеш ва Алакаев Хьамзат.

Тхо вийсдеиар лаьтта оахаш бола трактористаш болча. Хlанзле бlаь итт гектар лаьтта аьхад трактористаша.

— Тхоашта хьаьдда кхаш чах шlендеш болча механизатораштa тlехьа ца лиса гlерт тхо, йоах тракториста Х. Магомадова. Цудухьа хlара денна кхоачаш я тlехкхоачаш а ю оаха тхоай норма. Лаьтта оахаш йиъ трактор я бригаде. Царех цхьаъраш дийнахь чах аргlаш деш а, хlаьта бийсанна лаьтта аха ют уж.

Дика вlаштlехьлаьккхад укхаза кхаш чах шендеэга а. Хlанзле шин бlаь гаргга гектара тlарча чах вlашкатехо дьянна. Уж балхаш деча дика хьокхамаш гойт прессови волокуша тlа болх беш болча Ханакаев Хансолта, Сулейманов Ибрахlима. Денна 50 гектарий тlарча чах аргlаш ду механизаторашa.

— Тахан-кховна яхар санна чуйна харгла шеррига кlа. Бригаде болх беш йолча йиъ комбайнах цхьаькха а кхай тlа сеца моттиг нийсъеннац. Хlаьта комбайнераша Джамалдинов Дачис, Темирсултанов Муъьмада хlара денна 8—10 гектарага кхачалца кхоачашъю шоай норма. Хlаьта беррига комбайнераша дика бу болх, ялат доадаш. Из бахьан доаш хlаьале 705 тонн ялат арда вlаштlехьдаьннад тха, дуъц бригада кулгалхочо Алакаев Хьамзата.

Кхы дуъца дезаргдац колхоза доах шин бригадах лаьца. Кхоачам ба колхоза механизаторашa паччахьаьккенга ялат доакара план дикка тlехкхоачашъяьй аьлча. Даьхенна 819 тонн ялат дlаденнад цар, планах доагlар 600 тонни хlаьта социалистически декхарех доагlар 800 тонни долча. Из толам баккха торо хиннай хасттама хьалаша духьальаьха халонаш эша а еш, кхаш лелаьдераша хlара гектара тlара планах йоагlар 16,5 центнери социалистически декхарех йоагlар 22 центнери йолча, гектара хьункъам 25 центнерга дlакхоачаба торо хиларах. Хlаьта шийлача lано даь зулам доккха дар. Йурахьа дийнача 1180 гектар ялатах йиъ бlаь гектар дийнадар.

Массехк дош ала деза механизаторашта колхозо лоаттадеча гlулакхех а. Тоъаш ба ялат чуйна даьалла а болча кхуъа пхьа дийнахь шоза мах бояаш чаме доар лоаттаду аьлча. Шоашта деча гlулакхага, шоаех еча боахкожа хьежа кхоачашду механизаторашa шоай бехкхохаме декхар.

«Сердало» газета рейдови бригада: В. МОЧИГОВ, «Октябра 40 шу» колхоза халкъа тlахьожахой группа председатель, И. ДЖАМАЛОВ, Гудермесси городской газета болхло, М.-Р. ПЛИЕВ, тхи специакор.

Партийни вахар

ПАРТГРУППА ДЕНАЛ АЙДИЧА

Юххьанцарча партийни организацей денал айдаран къахьегамхошта юкъе бу кхеташ болх товбаран къастта лоархIаме ба партийни организацей лехарча звеньяша—партийни группаша бу болх. Кентора ерригача производственни участкашка вIашагIъелла 14 группа я уж тхо долча. Царех дукхагIьярашиа сийлеица кхоачашлу КПСС XXIII съездан КПСС ЦК Пленумашен шоашта хьалхашка оттадаь декхараш. Производственни планаш кхоачашъяра, керда техника балха юкъейоалара, къахьегама дисциплина чIоагIъяра, къахьегамхашта коммунистически кхетам балара ниттта производства кхыча дешашца цIенхашитта гIулакх деныш, коллектива гIулакхашта ше бехктокхаме йолла кхетадеш я уж керттерча хьакъе. Са дуьца бевам ба царех дикагIъярех йолча пхьаинех. Из я группарторг Раиса Григорьевна Томина йола цхьаьлагIча цехо электрообессоливающи установка партийни группа.

15 коммунистах дают из группе. Группа хIара коммуниста хьекхам тел парте боацараьтта къахьегаме, лични вахаре, дерригахьинар, низ дIалу В. И. Ленин вай 100 шу дизара сийна цехо тIаийца социалистически декхараш кхоачашдара коллектив оарцагIъяккхара гIулакха. Партийни группа балха къастта белгала долаш цхьа кIама да: производства резерваш гучалхара керттера теркам тIабохийташ хилар. Ниттте организационно - технически мероприятеш производстве юкъехлахьара бахьан долаш реагенташ кхоен балха сасарле даахьен вIаштIехьдаьннад цар.

Дукхача маьха деэмульгатор мехкдаьттах тух хьалоаккхача тоннага 20 грамм дIаяхийта езача 12 грамм мара а ца йохийташ 40 милиграмм хила дезача мехкдаьтта цхьа литрах доалла тух 30 миллиграммага кхачадица вIазигдаь. Докхха маIан долаш я уж цифраш. Установка партгруппов ерригача коллективоа тIаийца социалистически декхараш кхоачашдара лоаттабеча къовсаме марагIдьнна хIама да ца.

Цкаи ала организатори бевлаш хьабеагIа коммунисташ Томина Раиса, Ширяева Мария, Шевченко Василий, Шаповалов Николай, дукхха кхыбараш.

Тхьаьм пхийттеа шу да тха предприяте коммуниста Шевченко Василе къахьега. Дукха хувамаш хиннад цу хана денз. Юххьанца слесарь вайаш болх баьб цо, тIаккха массехь шу даладе укхзара Сийлаь-бойххача. Дайнехха тIем тIа вахав. ТIем чакхбаьнча вIалоча ше хиннача балха юхавенав. Гонза производственник ше чалараца тарра бергига низ дIалу цо производстве тоазра, органикхара гIулакха. Цул совгIа къахьегам, предприяте къоначабелхлошта дукхагIа езарбола кхетама болх чакхбоах.

Василий Андреевича къахьегамцара бозам белгалбеш я эр факт: укх тIеххьарча массехк шера до ениа 50 рацпредложени балха юкъенхьарах ягташ эзараш сома бездал кхоьй. Цун предложенех бадхлой къахьегам эттача бинхлаш дукха механизмаши приспособленеши ьый. Укх шера пхьаькха я дукхкача маьха предложени елар ков. Шевченкос. Резервуарий ясеантан уж вIашагIхоттача дефект хнина моттигаш дIалхарал лаврхIа вакуумни приспособлени йир цо, дисель детаелта аттача дьакхар, ниттте кхьйола рацпредложенеш еннай. Василий Андреевича берригаа низ дIалу къона рационализатораш кхобара гIулакха а. ХIана хIара шолагIвар рационализатор ва из перте леттача къоначе рационализаторий кружоке.

Ше перте латтача коммунисташца цхьана докхха ноаккъестал ду партгруппорга Томинас партийни организацена КПСС членалла дIаеши балхлошта юкъера дикагIбараш хьахержара. Дукхьал укх цхьан отчетни шера цар предложенех парте мугIарашка операторий Л. Стефанков, Э. Майерова, М. Гайсанов, В. Вагдов, кхыбараш хьадийнеб оаха. Коммунисташ КПСС Уставе декхараш кхоачашдарах, политзенара, членски взносаш хьалоара лелацех дьаца партконе бирега хайкаьнаахь деиш бу партгруппорга. Цун балха хинадар фух дьача, из да оаха лакхехьара указани ялорга ца а тьежаш де дезар шай ледамах цо деш хилар. Цуина декхарийла ю из гонахьара хьало, цу зIаццача коллективо вахаре хулаш леттача событенгта ханадь реакии чо коммунисташ: керда мел дар хьалойы, ннйеленна кхоачанбоалар, тьаьенар производства ца эшар цу сахьате дIадоалйх. ХIаьта партгруппа балха ласеаи бала бозача хана вIадагIбиет коммунисташ, шоьта хетоах хагабуш. Массале дикадита хоацаш чакхьояа партийни группа собранеш. Цига хIаране деагар белгалдо, хьата собране тIайпйни решени кхоачашьяра довзуж. Решенеш кхоачашьяра вах вошагIйолхар а тIехьашаш леттйбар а партгруппорге а.

Цхьабакъда, дукхьал собранеш дуьа кхоачаш бац укхаза. Теоммий дусвика тIа белгалде йиш я ирчахьа, мана, фу беседа лиъ, коммунисташа телаш йола рацпредложенеш, цар шоай поручени кхоачаш мантта ю.

Эггара чIоагIагIа уйла тIайохийт партгруппорга коммунистанта юкъе партийни болх нийсагIа дIа хьа бекьара, участка декхараш кхоачашдеча берригаш коммунисташ дIаьекьара. Партийни поручени нийса телара торо хулийт ук кхоачашдеча коммунистий бехктоахам дахбе. Цудухьа ЭЛОУ кхоадзе я установка коммунистически къахьегама коллективо цха сийлен цIи лехаш, дешу производственни планаш тIехкхоачалхьа, къахьегамда дисциплина толхаьд мештиг дийсаьлийтий.

Партконе дерригадду партгруппа балха шинт шерагIа йоаржадьа. Кест-кесте партбюро заседанешта, партийни собранешта дикагIа йолча партгруппий балха опытах лаьда душ, болх осала лелабераыта критика ю. ХIаьта цар балха тIаьхьиаш леттабара партконь членаш партгруппов собранешка укийт. Цул совгIа коммунистанцига къастъкъаста беседаш ю. Собране дукха уйттаду лешаш кийчача партгруппорган дукхагIа пхьеуво партконе.

Г. НАЦЕВМАН,
производственно - технически отдела партконе секретарь.

МОЛДАВСКИ ССР. Гуралье дийна алаташ из мавкала а кхачаме чуэцаш латт. Октября 50 шера цIерагIарча совхозе. ЦаIн лан эзар гектара тIара хьункъам чуна бевеш ба механизаторан. Юкъаре лаьрхIача гектара тIа 30 центнер кIа чуэц уххазе.

СУРТА ТIА: механизированни хьатта. Ялат дIаийдеча пункте дIалаххьайта ялат кийчдеш латт. Хьалхашхахьаьрьар совхоза болхло Преснолье Обстрец я.

ТАСС фотохроника.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Советски торговле дакъе доккхий хIамаш карагIдуьларах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совете Президиума Сийлен грамота лойла:

Аушева Салингере Зулайне — «Старогрознефть» мехкдаьтта промысловой управлене болхлой Iалашон отдела № 23 йолча тика заведующе заместитела.

Губина Ольга Николаевнана — «Гастроном» кхача Грознени торга № 1 йолча тика отдела заведующена.

Кучеренко Александра Моисеевнана — «Грознефтехимзаводы» объедин болхлой Iалашон отдела № 34 йолча тика заведующена.

Шадровская Мария Павловнана — Нохч-ГIалгIай Респотребсоюза товарни ресурсашта планировани еча боккхагIча экономиста.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **М. АЛМАЗОВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретара меттел **Т. ЭСЕНБАЕВА.**

г. Грозный,
1969 шера 24 июль.

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ТОРГОВЛЕ ЗАСЛУЖЕННИ ВОЛХЛОЧУН СИЙЛАХЬА ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Советски торговле дакъе доккхий хIамаш карагIдуьларах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика торговле заслуженни болхлочун сийлахьа цIи лойла:

Алмазова Султана Зарема — столовой, ресторонней, кафей Грозненски треста № 3 йолча кафе повара-бригадира.

Ибрагимова Айза Ахматовнана — Шали районни потребительски обществы районни продовольственни тика заведующена.

Карпина Ольга Васильевнана — Грозненски универмага секце заведующена.

Умарова Аллазур Абдулмагановича — Грозненски горпищеторга № 15 йолча школа-тика заведующена.

Шахмурзаев Шамиль Умаевича — Ачхой-Мартана районни потребительски общества боадама тика заведующена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **М. АЛМАЗОВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретара меттел **Т. ЭСЕНБАЕВА.**

г. Грозный,
1969 шера 24 июль.

ФОРДИЙ АРЕНАШ

ИНТЕРВЬЮ ДУ ФЛОТА АДМИРАЛА ВЛАДИМИРА КАСАТОНОВА, СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛА

([illegible]
Доладар 1-ча оагIув тIа).

...хьалхой, граждански тIемен Сийлахь-боккхача Даймехка тIемен ветеранаш кест-кеста хьоашалгIа хул кемашкей доакъошкей. Цар шоашта дагадоагIараш дувцаш къамаьлаш ду, тIема опыт дIайоаьккхе, шоай ... бевш ... гIулакх деш хьа кегирхой тIахьех.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Советски ТIема-Форда Флот тахан мишта, миштай цун тIема торонаш?

АДМИРАЛ: СССР ТIема-Форда Флот дика хIаншарча хахарех боккъала а вай кхоачаш дола океански флот да. ХIанз Дунен океана аренашка боал тупсаш лелача советски кемаш тIа пайда ийцаб Iилманен техникаеи тIеххьара карагIдаьннарех, цар дакъе радиоэлектроникаих а ракетни герзех а эша. «Мехко с низаш а с средстваш а юшахкоц, — йоахар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева укх шера 1 Мае ЦIеча майда тIа ше къамаьл деш — из лораберашка вай доазонаш толхадулургдоацаш лоралара мел эшар долаш хилийтара.

Укх тIеххьарча шерашка вай мехка хьадаьд геттара керда, хIанзарча хахара океански флот. Из бахача боарама ракетно-ядерни а тIема гIуллакхашта ма ши шара а да. ХIанз цун да лелара йоккха атомни йолй, моллагIча а фордашка лелалуш дола, хьоттема хьалех тийша улаш пхьакхе а хIама доала, деттача герзий низ боккхен тIем тIа лоаттадалара ма чIоагIий бола, моастагIчоа цун фордан дехьарча территорешка а океански аренашка а етта могаргдола кемаш.

Советски флота мерд я тайптайпарча гIуллакхашта лаьрхIа ю кIал дола атомни лодкаш. Уж кийчдаь хи кIалхара юла а юлийташ, гаьнна етташ йолча ракетанаш кIалхарча хахара шоаш хьеалуш укха торпедашей. Вай атомни лодкай экипажаша дIахьекхад цу кемашка эггара чоалхачагIа дола хIанзарча хахарча тIем тIара декхараш кхоачашдулургхилар. Цар тIом бара торонаш цхьа техха ца Iеш тийхкай гаьнарча океански походашка, дуненна го боахаш лелара, дукха а яь чакхъяьхача ученешка. Советски ТIема - форда байрах кура шийршай Къилбаседа полюса районе Арктика аренаш тIа. Вай кемаш Къилбаседа Шан океана дукха а метраш сона боле ше кIал гIоала ихад цига. Ка мохьала а йоалаш чекхъялар кIема вице - адмирал, Советски Союза Турпал волча А. Сорокина командованна а еш хиннад дуненна го баьккха советски атомоходний групповой поход. Хи кIалхара хьалъара а ца йоалаш, чоалханерча уьалаьнка 40 эзар километр гаргга никъ бевь чеккхъялар кемай группа, из никъ геттара нийса а беш.

ЛоархIаме бола флота хIама тохара низ ба форда ракетоносни лодкашта духьаларех авиаци, хIанзарча хахара хе тIара кемаш (ракеши, лодкашта дуьхьаре, минашта дуьхьаре, десантни, кемдараш), берда йистера артиллери, форда гIашлой эскар.

Лоацца аьча, хIанз СССР да Дунен океана хьашт долчча районашка ка мехьала а юлаш стратегически декхараш кхоачашдургдола, керда ракетно-ядерни хи кIалхара авиационни океански флот.

Советски ТIема-Форда Флото, Варшавски Договоре мехкий флоташца айхха цхьана гIуллакхаш а леладеш, тIема декхараш кхоачашду, тIема а политически а кийчо елга чаккхдоах. Цуина дола масал хила йиш я бахха дукха за доаллаш СССР ТIема-Форда Флота Главнокомандующе Советски Союза флота адмирала С. Г. Горшкова кулгал а деш чакхьяьча «Север» яха командно-штабной учени. Цу учене башхалонех цаI — из йоккхий хилар. Вошйердий йистошкара эзараш милаш гаьна а болаш, Польшан ГДР-н флоташца айхха цхьана гIуллакхаш а леладеш, шоай декхараш ка мехьала а юлаш кхоачашдора советски тIема морякаша. Учене къаьге дIахьекхар вежарашхарча мехкий морякий доттагIал а уж айхха пхьане гIуллакхаш деш хилар а.

Варшавски Договора мехкий вIашагIтохача герзашца кийчдаьча низий штаба тIема кийчо ира планах чакхъяьккхача ученеш хилар кест-кестагIа социалистически мехкий доазонашта юхе латтан тIа а форда тIа а шоай тIема кийчонаш хьахьувкхача империалистически пачхьалкхений провокационни гIулакхашта тешам боллийташ дена жоп.

Укх шера, дIаихача шерашка а санна, дукхача советски тIема морякаша шоай цIей — ТIема-Форда Флота Ди дездергда шоай бердий йистошкара гаьнна, Къилбаседа Шан океана сомача шашта кIал, Атлантически, Тайжача, Индийски океаний кIоаргалашка, Средиземни а кхьча а фордий аренаш тIа. Уж цунна накъаболх тIема а политически а кийчом хьакъехьа керда хIамаш карагIа а дийне, Iомабалара декхараш хьоихаме кхоачаш а дь. Фе вахто а латташ, хьокхаме дисциплина а йолаш.

Флота низ, флота сийле — цун боккъала а башха кадраш — адмиралаши, адмиралаци, матросаши старшинаши. Уж дувцилга йолаш чIоагIа Даьхенне мутIахь хилар, социализма котъловаш тIемхьара цIе тIадам кхочабалала лорве кийча хилар — кагаьна санна советски халкъа машара къахьегам толлабе агрессораш боле цариа уж юхатоха кийча хургдолча боарам тIа кемаши доаьхоши леттаргхилара тешал да.

Флоте яьржача В. И. Ленин вай 100 шу дизара дакъа ца доагIа лакхъадахара хьи массе хаха а санна хьоххам тел коммунистищен комсомольцашех. Шоашта хIама карагIдаьлча, дуненнох кхочаш хиле а ца Iеш, дIаха ахказа Iац уж.

Советски тIема морякаша чIоатIа раьта а болаш къоабалю ленински Центральни Комитета арахьара а чура а политика, коммунистически болхлойн партей дуьнен халкъашта юкъерча Совешане документаш. Совещане решенеех шоашта тIадожа шоай декхар лераI цар Л. И. Брежнева вахнар: «Социалистически котлошаш дораяра низ а эш, цу тIа я кIезига а боацаш боле низ эш. Цудухьа да. КПСС, кхьча межарашхарча партеше а санна, социалистически пачхьалкхеий оборони низ хаддаша дегIалханйтара, уж оборона хьакъехьа айхха цхьана гIуллакхаш леладеш хилийтара даим йоаккхо еш хилар».

Цо аьнна из теркал а деш, советски тIема морякаше, СССР Герзашца Низий берригача тIемахоша санна, Фе бIарг кхоаб империалисташа кIал гIолла леладеш тийшача балкхаше, уж даим кийча би агрессор юкатIяш. Советски фордий доазонаш чIоагIа чIега теха да. (АПН).

Коммунисташ ялат чуэцача

ЧIоагIа хьийкъа хьункъам чуэцаш ба Уорс-Мартана районе кхаш леладераш. ДIадахача шера Мичурина цIерагIча колхоза къахьегамхоша лакха хьункъам кхебара районе хьалхара моттиг яьккхар, ханал хьалха кхоачашйир ялат даккхарен кийчдарен ялани. тIеххоачадийно паччахьалкхенга шекара свекла сомаш, дукх доххара пхе шера план.

Из хьалха карагIдаьнна хIама дац. Пятилетка ханал хьалха кхоачашьдоа къовсам боаржабь. В. И. Ленин вай 100 шу дизара сийленца накъабахара деташ ураоттадаь къахьег совхоза къахьегамхошеи специалисташей.

Веттьере итт ага чуоагIаче совхоза партийни организаце укх шера ший бергига теркам тIабохийт юртбоахама производстве деттига лоархIамеоа декхараш кхоачашдара. цунна пхьана юртбоахама продукташ яхарех кийчьяоен планашш тIаийна социалистически декхараш кхоачашдара.

Къовсама хьалхаа этап толлена чаккхьаьнчай, дика ялат кхетадь. Партийни организацеи хIара коммунисташ хьалхашка декхараш эттар хьийкъа ялат лоацаа хана ца дойташ чуэцар.

Ялат чуэца ха хьатIяххачале тоъал хьалха совхоза партийни комитета заседани йяр. Заседане дакъа лоацаш бир звеньевойш, бригадираш, боахама специалисташ, кулгалхой, активисташ. Цига дийцар ялат чуэцаш кхоачашъеза декхарех, чIоагIйно кхашкхоча къахьегамхоша дIаяхьа езача организаторски, политически, культурно-массови мероприятей планаш. Дикдалийтаразо, механизаторий ялат чуэцача дакъа мел лоацадйи материальни моральни стимулаш шерра юкъейоалаяра гIулакх. Партийни комитета решени дIайоадийтар хIара комбайнера, автомашинашта трактораш лелерашта.

Белгалда даза, механизаторий политически къахьегамех хьинар айкара ялат чуэца доладалале кхоли хьалха партийни комитета дегадохарах ьь совещани боккхача лоархIаме хилар. Цу совещане хьагойтар ялат чуэца боахамаш кийча хилара къаьста сурт. Гуталхьар ялат чуэцача къайолча машинашта эша доалан боацаш батхалаш цо хилар. хIаьта уж ца тилча комбайнаш кхай тIа арахха йиш ицар. Цо торо хилийтар юкейисача хана уж вIашига кхоачамбоацараш сиха дIадаха. Цу совещане хIара комбайнера лаккхара социалистически декхараш тIаийцаа, ялат чуэцача агрегаташта юкъе социалистически яхь йоаржаора договораш кхаир.

Ниттте хаьанакха кийчо ира совхоза партийни комитета, кулгалхоша специалисташа баьча балхах даьнна беркат хIана ялат чуэцача хана гуш да. Чуэца дезаш ялатах 20-гIа даьнна тIаккхоачаш 75 процент хьешдаьккхар даьнад. 18-гIа июль тIаккхоачаш районе эггара хьалха пачхьалкхента ялат доакхе алаа кхоачашьеьй совхозе хIама лаьцхараша. хIанз планал совгIа дахкев амбарашка ялат чудоаждада ба уж. Белгалде деза, дики санна шоашкара хьоххам гойташ хьалхарча мугIарашка латтараш коммунисташ хилар.

Ялат чуэца доладенначи хьалхарча деношка дез цIе байракх леп совхозе дикагIволча механизатора коммуниста Бекаев Альмяна агрегате тIа. Цу байракха тIа яздаь да «ДикагIволча комбайнера». Даха ледаду Бекаева кхинкара кеме. Планах итт гектар йолча хIара дийнахь СК-4 яхача комбайнаца 15—18 гектар хьокхаш 345—380 центнер ялат оарц цо. Цун комбайн чаккхьаьнача участка тIа цIена хул. Тхе балха дийнахь 90 гектар хьокхаш 1902 центнер хьолад цо из. Цул дукха тIехьаьенаш коммунист Чагаев Илез. Дукхьал дика дийнахь 98 гектара тIара 1324 центнер ялат аьрдаш цо. Цергара хьоахам кийбеш дика толамаш доах комбайнераша Мазуров Хьабибула, Бакаев Жамула, Азамов Абе, кхыбараша. Ялат кьеихача а оарзача а хIара дийнахь норман тIехкхоачашью цар.

Хоаш ма хиллара, цхьан агрегата низ кхоачаргбацар шоай заданеш кхоачашъе, нагахь санна комбайнашта кIалхара ялат дIаухача автомашинаш болх дика вIаштIехьбаьккхабецае. Ялат чуэцача хане автомобилий транспорта кулгалхе тIадилхаа совхоза партконе керттерча агронома В. Ф. Янушина. Дика хьоахамаш гойт шофераша коммуниста Мусаев Iалаудина, Гажаев Амиша. Сайрийна комбайнаша болх соцабенца элеваторе ялат дIаоааш шинна рейс ю Н. Н. Мугаевен Тажаевен. Ниттте дика къахьег парте боацаша шофераша Асвеа Леьчас, Зелаев Дантес, кхыбараша.

Совхоза болхлой комитета председатела Бахарчаев Салманеи комсомольски организаце секретара Батаев Зелимханаи хан-ханнахьа социалистически яхьа итогаш а еш леяразет, къахьегама листокаш «Молнеш» арахец.

Кхай станаша, передвижни пункташа, ялат чуэцача агрегаташта юкъе керда газеташ дешаш хул политинформаторш ч. и. Шамсалов Асламий, Цуцаев Резван, Хатуев Шамсудин.

Ялат чуэцаре балхашца цхьана дьегI ца доллийташ кхоачашдеш да доакъар Iалашдара балхеш. ХIанзе дукхьал 800 тонн йол Iалашьвай укхаза. Из соалха Iалашьяечул шоаза дукхагIа я.

Ялат чуэцачеи доакъар кийчденаш балхашта чаданза тIаьхьожам лоаттабу хьажьа контролерешакоммунисташа Гажаев Iумара, Сулейманов Хьамзата, Зайтулаев Алия, Эльмурзаев Iале. Гучадалла кхоачамбоацараш сиха дIадоах.

ХIана массехк де мара эшаш совхоза къахьегамхошта деррига ялат чуйина дахкта.

А. ВАЛЬЧАК,
КПСС Урус-Мартана райкома орготдела заведующа.

ДОАКЪАР IАЛАШДУ

Iаи замалахь хьайбашта шортта доакъар хилийтара тIатеIIа къахьегаш ба тха совхоза къахьегамхой. Царна дика хов хьайбашкара продукци яккхаря из паччахьалкхенга йохкара тIаийца социалистически декхараш ший кава хьайбашта доакъар Iалашдарах тийша долга.

Укх шера совхозе Iалашде деза 721 тонн йол чаа.

ХIанзе 120 гектара тIара люцерна цкъа хьекха баьинаб доакъар Iалашдераш, хIаьта шоалагIа хьокхаш 62 гектара тIара хьекхай из. Цул совгIа 97 гектаров тIара суданке яха буц а хьекхай. Цунах аргIаш а дах хIанзае дIаоттаяй 122 тонн.

Совхозе хьекха езаш йнсай 29 гектар люцернен 151 гектар суданкех.

Июнь бутт кхоачалуча ханаш шиаь бетта хьалхарча деношкех дийлхача логIаша ажамок дакка тийн суданкен люцернех.

Хнеш ве доакъар Iалашдерашта бун лоацача хана ца хьекхе яз сое йокхьенна цунаара фектигIа йола витаминаш йовла. Цудухьа шоай хьинаш кхо вв воаш буц хьекхаш ба тха совхозе къахьегамхой Ю. Межидов, А. Хажмурадов, М. Кадиев, А. Гончаев. Цар шоай дийнахьара норма 150—200 процент кхоачашью. Дика болх бу аргIаш дечар А. Бисултанова, А. Солтаева, А. Кашлакова.

Хьекха яьнни буц гулъяьтуа тIехьагIа шурий-товарни фермехьа дIаккхухь, аргIаш ду цох. ХIанзе ферме юхе Iалашаь хьиная 90 тонн йол.

Укх деношка совхозера доакъар Iалашдераш сице Iалашъе кийчо ю.

Дика оттахьа доакъар Iалашдерий балханкор бозам совбаккхара гIулакх а. Ниттте, нагахь санна доакъар Iалашдаь дала йолча юкъах тIара донна шай норма кхоачашъяьлча диедеза совгIа 30 процент ахча дургда. Цул совгIа йол а дургья.

И. ДОКТЕВА,
Малгобекски районе «Знаменски» совхоза экономист.

ФЕРМА IАННА КИЙЧЛУ

Доалам деладераш дьттуа болаш ха а хIанзаргьар. КIа чуэцача хье вахача — доакъар, маргал хьакхача—доакъар, бацадаран дехадераш болча — доакъар... Пхьакха беттит яи тха колхозе доакъара доакъар доацаш.

Бакьа, гонахьа шортта да из ахкаш кулгаш вIашка а дахьехIана Iочайна ваьгIар. IаI дехве варгаш. Тхо а хидар дIадахача шера укх ханна цу гIулакха дезара. Сатийна даргIар тха эттара чIоагIагIа оарцагIдахь долча денешка.

Цудухьа IаI тхона хьалхашка эттар цу сабара, мелала лераш. Март хьатIаоттанр а хьаьш чу билла хIаманйолаш дисар тхо. Нагахар цу хана вай кIаз яха коертоллй бьаам, кабуций лераш, кхай тIа диса ча, нагаш, хIаьта а хьайбаш мелалхо дойта йиш дар, дохалхошка кулгаш дIахьокха дийзар кIалхара диха тхо ягаш. Хоаш их дий хьалеха деза хIама мел хала хья бе дикагIа.

Хьажал цу гIулакхо тхона мел «пайда» бир. Укх шера январь бетта шурий центнерага дIаболаш хинна мах бар 12 сом 73 кепиги (планал сом кIезигагIа), феврале — 11 сом 46 кепиги.

Март хьатIабоаттаре а аз яхача тайшара доакъар цIяхе долаш. Цу бетта тха шурий центнера мах 17,3 сомгга кхаьчар, апреле — 22,92 сомга, май бетта — 17,61... Ниттта алсамдолар цу хана цунга дIадоцар. ХIанзчуа тIехьагIа дукха кхьега деза тха продукцета дIадоаш санна леза хилийтара, тхоаккхаша йиса шура эхаметтоеттара.

Соа теркам тIабахийта виш аз «урок», хIана аьхча из йовзарга хьежа шура оарцагIйоргбан цу халоча деношка тха дараш санна долча хьаланика етта кхайбола доазае леладераш а. IаьсттгI тIехьаьлинай, шелал даьттай хьав хабараш буш укх шера 6 бетта зазан кхоачаш ца яьраша. ГIийрана шортта доакъар Iалашдьарашта заданеш а кхоачашъей, пхьанхза шелал новкъа а хиннаи хьайбешта.

Ниттта ер хьагIадоагIа Iа чаккдакиа чIоагIа лъй оаха а. Фу ду оаха цу хьакъеза, ниттте къаьхьег?

Пхьайолча фермашкара кулгалхой шоашта хьадена доакъар лоартIа а лоархIаме багIаш хуш укх ханна, тхоа чIоагIагIа цу гIулакха сагота хила безаш дукха ша ба алам. Ферма заведующи са эттара хьалха бехктокхаме, нагахь санна доахан мела хуле. Агрономаш, механизатораш, участкаш юстара хул. Цудухьа аз лIаьч мела дитан из гIулакх. Са бакъ ш, тхоай ферме планах доагIа доакъар хьа ца кхаьчача, сона бе-бIаьха дац аьнна Iоха. Ферма заведующий эттара хьалха оарцагIваьла веза доакъар Iалашдара.

Шоккха хеддабац оаха тхоай колхоза доакъар Iалашдеча бригадира бунаи. Шоашта кетар, зе ар а ца деш тхона эшар, оаха ахар ле уж декхарийла бега дIахайтал колхоза правлене.

Тха фермашта эша доакъар Iалашдеш я Староцубоецев Петра бригада. Тхона хъега из боалаш хIаме ден цар. оаха дIахайтал мел хала да, мел Iатть вохха иданош, хьал да оции алашйса аьал, ча парах, цу хьокхаш аргIийса кIотарг. Цудухьа цар а бу оаха санна доакъара кхоъ.

2600 центнер гIашкахха чаь ер санна хьаде йола йол хьоеной вар тха ферма воа. Хоза аргIаш деш саг ва Рухлин Егор. Нийса, тахIа, догIа хий дукха социалургдолаш буль болаш йотт цу йола. Цунта хьежжа болх бу цун невакьостанш а (из ва аргIашдерий звеной кулгалхо).

БIарча ча аргIаш а тоххадийя бовгIа шоай йоккхача цин стогоманаш Борщакин Иован Рухлин Иван. Цу балха белгалвьанна ва уж ши Иван. Дийнахь хIаране 5 километр тахьара 20 тонн ча дахь шар (аьна нийсса ма дий комбайн тIера дIайоалдиина а ферме кхаьча ча).

Аьшка лаккха лоамеш тIалагIа 4 тележка я бригаде. Царех хIаране чу 2—2,5 тонн ча доа. Хьинаре къахьег цар тIа болх беча Пискунов Николая, Степенок Александра.

Цкьа тонн доакъар IаI хьатIала дезаш ара ца дитта хьана лехар тIаийна ба уж. Хьалха санна дьтта аха участкаш мукъалхар дукха кхай йисте хьа а кхурсаш латтийта йиш ца кIин. мукхача. Лоацача хана 2000 тонн ча дIааттадергза тха коа. Цу гIулакха теркам шортта йолаш я. Лоаццааьча, тхоаита эшаш дола гIема доакъар Iалашье йиш йолаш да тхо.

Укх деношка хьакха йолаьй 400 гектар тIа силоса лаьрхIа дIайийна хьаккхIаши тIуаргаши. Цу гIулакха 12 эзар тонн чуйоза цемента кхо кIоаг кийчбаь ларта дукха ха я.

Укх шера эттара хьалха оаха 20 гектара тIа дIайийнача куузни кхача культура дикка теаргье тха доакъара база. Хорсамашта тара а йолаш я уж. Кабуца нортоп санна йоккха я хIанзаехьа, 400—450 тонн дургья тхона цу лаьтто. Коартолех санна аргIаш а дай дIакъовларгья уж гураь чуийпача.

Болх хIабоалбе шера ца безаш кийча латт барда, искусственни шура, концентраташ кийчью ши пех. Бхаь кершусе турбаIи чу гIолла ше-шех барда хьаь чу кIачуухергболаш гIулакх вIаштIехьдаьккхад.

Базаш ремонт дь дал йоахи. Ков кIелаьа.

Ниттте оарцагIаьнна Iаи кийчо ю оаха тхоеш цу гIулакхо деккхий дергаолга... хоиш.

ДIалахача Iай эшаль шура хIано а етта ца отталуш хьуна тхо. Нагахь санна укх шехерча пхьан-ими бетта оаха из юхаметтаотта ша йоI тааа хургла юбилейни лакха декхараш кхоачашде. Ер цу чакхаьлаш 12000 центнер шура йоккха еаш да тхо паччахьалкхента. еррига яккха езар 17.590 центнер. Хьалхарча ах шера дьакхар 8310 центнер, тIехьдоссап тхо.

Фу ду оаха хIанз шура яккхара гIулакх тодара. Пахадаш моша хьажкIаш, гидуаргаш доаттаю хьайбашта юкь-юкъе концентраташ а лу (хоалаа дIа ниеча лехк оаха уж). хан-ханнахьа хий мелалу, вагI муккьалкха ара лут. Цудухьа укх тIеххьарча деношка IоаIастталу йоаккхаш йола шура.

Из теши лех я из йолийташ аз лаккхеьа дийнача тайпара Iана кийчо ира шахеттаоттале уйла я тха дIадахача шера тхоашта хиина ле.

С. ХАТАГОВ,
Сунжерчи Кирова цIерагIча совхозе ферме заведующа.

Чуйнинг болх беш, я ухх дз-мошка № 7 йолчу треста МУС коллектив. Металлоконструкцеш, магистральни трубопроводий секцеш, Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода центральни газофункционирующи установка лаьрхIа турбай уэлаш еш бе базз болхлой. Из болх дика бу къона производственник Николай Полянский керте лаьттача бригада слесарийн. Бригаде веррига а 9 саг мара вац, цхьабакъда цар шовй тоьйла боккъолла даьрверазар бахьан доллаш 70—80 тонн ловзал долла металлоконструкцеш кхочуш йештIехьадад цар. Брах йоккхий а коьртехь «Вайнахчачу» еш а къахьег бар тайнача коллективо. ХIьта В. Шаповалов, М. Агафонов, В. Демин, В. Колесников квалифицированни слесарш хиларал совгIа говза электрогазосваршикаш а ба.

СУРТА ТIЕ: (аьрдехьара аьттехьа) слесарш В. Шаповалов, Н. Полянский, М. Агафонов, В. Демин.

В. Давсина сурти тексти.

СИЙЛЕ ЙОВРГЙОАЦА ЛАЬТТА

Кийтта керте а ладь а шеш 14 йолчу «Коммунист Вооруженных Сил» цхача журнала тIе хаставелла, крепость-турпал Брест гитлеровски оккупантех мукъаьйаккхачу дийнахь дешз 25-гIа шу дизара хетаж Белоруссе Коммунистически парте Брестски городской комитета хьалхарча секретара В. Грунькой статья. Дошлабарий терхама Кервачун хьопбаллоо Агентства шIейн-дукхд доьц а нб цепаток из статья.

Долаш ду дIхарта мъка дегавне а дайпе, карна аггадожиш дола декош: Тхона, Брестерчаран, цу тайнара iн да вай советски ловзон тIара город немецко-фашистски захватчикех мукъаьннекха ди—28 июль. Тхьаьпнаь шу дIадахад цу хаиа денз. Цу къъагIа тхьаь плееза шоай дукхар вийцад. Буга тоьккхьарча хьуьнашь тхьаь плееза эиза тахад Буга тIарча бешнаша. Цхьабакъда, тахан а наб кхетац чо кIайбеннича ветеранашта, наха хIаиз а сийрда сий ду, дагадоккхий дукхахча хана деиз дагейьела паргIато советски лаьттаиа хьалхарэш.

Тха городе бахаршна советски хьалхахьа дIаьхахча дийра турпала гIудахаш непагIа термаладелга да ухх шера Бреста 950 шу дузаш хилар а. Иисе ахь бIеш шера лаккхера хьесташ боллам бIаргиту вай мехкахой дикагIа йола оамалаш традицеш хьалух хьоах моттигаш, ухх дуьнахьа йоаплаш доккха къоиса хилла долаш мукъаленна тIаккухшш хилар. КIезигха а Буга тIарча легендарни города сийна хада кхели турпала истори долаш хиина городаш. Малхбузе Малхбоалениа вIашагIъоаза навкъаш вIашай чоалдовлача моттиге хьахиначе Бреста цкъа этта ца Iеш тIемайн тIахьелдарш ухарлениаш тIехьелдар лаьттай. Из татарша дIераша йоагаьнй, шведаша, французаша хIалакъьий, польски литовски ахьалаша, кайзеровски гитлеровски захватчикаша ийхай. Из дIахиннай, тIаьтта а юха уйратттай, кьхьай, къовсам лоаттабаьб цо.

1941 шера 22 июне эттара хьалхагIа Бреста доа дар когашкара денз кергахьа кхатчалиа гераша кайчесниача фашистски гIаьрахой ординггаш. ТIом болабенначка юххьанарча денношкьхь а ловзе тIемахо де лаьхор деррагIа малхбузехьарча доазон дIоаххёза. Вай сийлахьа погранпчниаша тIагIертте чIоагIа лоралора вайн лаьтта хIара чIегIа, хIара шоашта доккхий земли а дулин мора хьалдаьхе гитлероашн йоги а кулацар. ТIемаш деш лаьттар городе дуккхача моттигашке я. Къаьстта а лпра дар уж вокзале районе, облвоенкомата шIевонита юхе. Бресте гоьнахьарче фортанатен доттагIаш лаьтта.

Цхьабакъда, тIом болабенначка юххьанара эггара тIехдаьннача денношка гIа долла, дахи дуьрглоинш города истории юкъе дахи бIаьнш шеренашка дигаургIахоаш хIама хилар Брестски крепость турпала лораран. Буга тIара крепость лоррераша лыккхача майраьа сийлаьнех хилар дIалюрча хана Советски Эскаро тIехтоха кхий коталхоаш йоахархилар, нес болабаьча наьха мехкаш дIалуьйра тIаьха тIа фашистски Германи йозза яйпе кIайгIорхьаш хойта сийлахьа бокка хоьш.

Гитлеровски команлоаще даьрхIадар йоагIане а крепость йоаккхийта. Чу а хьийлха из яккхара моастагIчо 300 дуккагIа йоккхий топаш минометаш, бIаьнн самолеташ, танкаш гIагулъаьяр. Крепоста йоккха йоачча гарнизона дуьхьал тIаорзаньар держика йола гитлеровски дивизеш. Эзараш йолча бомбанаш, йоккхайча тоьний ахорча, мнкаша даьттан хIара метр оахшо цIаьттIатуьсар. Фашисташа огнеметаш а бIаьстах хий ухкийта газаш а еттар. ЧIоагIа доккхаш деш лоаттало ха тIаьа доазонаш.

Цхьабакъда, сийлахьа бола крепость лоравораш моттаьхне балакораш. Киранник оттаглора, метала халлаш лаьтта доагар, хIаьта шоай дегашка эшалургIоаяр Даьхенаа беезм хиларча наьх хьоахаьхьал доаргдалаш...

Средни Азм—Центр газопровода нахь га — Ульяновскена хьатIакхоачаш латт. В. И. Ленина орден делаеча. «Мосгазпроводстрой» треста № 3 йолча специализированни монтажни управление йиъллаIча участка коллективо кхоачаше дезаш юкъенса бахьаш 8 километр йолча турбаштЁ сварка яр мара дац. В. И. Ленина бIаь шу дузача денна сийленца мукъаяхара ахье хьиньна гIинплоьгерий коллективо Ульяновске газ дIнчукичийта дерхI октябрь бетта — хана бутт хьалхе.

Сурта тIа: Сызрань - Ульяновски тIонаьхьа тIа го йиш я ухх деношка 36 метрови турбаш тIайоал йоккхий автомашинаш.

А. ОВЧИННИКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ahbutt лорахьн дIахIоахар, гIаьргIо мIаьна а Iана хьалхарча сигнала хотадоаш шоролаш лоIарап бутт гаргIа ха хьалхар iеча байшохо.

Шоайла вIашагIкъаьста массеж оборона участок яр городе. ХIьта царех хIора участке коммунистски керте лаьттача советски тIемахоша майралех турпалалех тамаш а гойтар, юххера патрон кхоачаккхалиа, юххера са дахкхалца дете а летар. Гебарла толIабаь бе а белхе, чоу хиночча тIемахочо казмзта шо тIа кадаьд: «Со кара па вахв дерхоелмаш да. Iадияка хийза хьа, Даьхе, 20.7.41 из». Вай халкъо массе а хана дьгахоабарга кхеранургбоаш хиннача крепость лораьрий — Советски Союза Турпалий П. М. Гавриловен, А. М. Кижеватовен, хIаьта иштта И. Н. Зубачева, Е. М. Фомина, В. В. Шаблоского, И. В. Несторчука, А. Ф. Наганова, кхыча турпалий цIараш. Цар цIераш долле алашша дIаязьйиа Сийлахь-боккхача Даймехка тIема исторе тIа. Цар къонахчал доазув лаилш хьа, цар сийле йоврговашиа я.

Фашистски оккупане тоIешкар Брестерчар мукъане дукхаеза уйла. Коммунисташа кулгал а деш, городе вIашатIехьйоакх партизани комсомольски подполье. Халкъа чIир лехараша хьаиаре къовсам лоаттабир моастагIчуна. Подпольщикаша доккха вовкъоста лоаттадора партизанашта. Царга гIоала партизански отрядашка дIакхоачалора моастагIчун хьакъехьара ховмаш, медикаменташ, герзаш, гитлеровски мукъабаьхача тIемаьяленней группаш вIоуьйттар.

Коммунисташа цхьана подполье гIуллахаш деш бар Галина Аржанова сани бола комсомола хьоаташ мелкарийн. Фашисташа дIалаьцача Галис моастагIчо шийна дал дерригха оакхарий хьешера низам йоха а яр йохаш лайр, кура тIайнар бола уаза Iоажал, цхьабакъда, йоаькостий карюм балкаьно.

1944 шерара дука белгалдаьлар Белоруссии лаьтта фашистски доаз доэкараш. Советски бIуша ка маьхале а юклаш тIемаш лар бахьан Витебскияна, Бабруйскиня, Могилева, Минскана юхе йохаь дIаьхар йоккхий гитлеровски группировкаш. Июль бошш чаккхьаккхар шерра йоазаш йола Люблинско-Брестски операция. Цунах хилар фашистски бошкаш балах советски лаьтта мукъайаьлнза доьза этап.

Тхьов итт дийнахь буса хьадаьнза тIагIоотамм тIемаш ляр 1-ча Белоруссски фронта бIуша, тIа-тIа гаргагIа Бреста тIа а кхоачаш 26 июле. Советски бIуша Бяла-Подляска хьалацача тIехьагIа. Брестера малхбуьзеьа бола цхьаккхе а машенинх бисанар моастагIчунга. 27 июле тIагIортам бола бIуьнй хьалхарча шорана -юкъе хьхийтар 1-гIа Польска чэхар. Из Советски бIуьнй соалакешпа цхьана Вислах тIехйалла долелалар. Дукха хIама ца эшиаш билза го бао моастагIчун брестски группировкана. Малхбузеьа тIехьвнна вел 15 километр шорал бола гатта коридор йесхо шуина. МоастагIчун юмалдоваш, Бреста районе шиш бIуша бизза го бара кхора а енна, сийлхьена фронта кхачы участкашкара доакхьшш... йохкхьолш юхар тIеуэ болхелар. Цхьабакъда, хIара а бIаьча гоьна кхьера арабоаллийсьладэр гитлеровцаш. 27 июле вай доакъаша Брестагара малхбузехьо юхабра а дIакъойлар коридор, моастагIчуо кьо дахаха хехча ца Iеча бIуьна го а беш.

28 июле дийнахьа кхо сахьат довлале гитлеровски захватчикех йиза IоцIехйир Брест. Городе тIа хьалагIар мукъален шIе байрахх. Чаккхьалар советски лаьтти юхарча доазон тIа 30 эзар саг юкъе вола фашистски группировка йохаь дIайоаккхила. Брест мукъайоаккхаш йоккха тIема говзал йолаш хиларах 47 бIуьн даькъах «Брестски» аха сийлон цIе елла, хIаьта город бахьанерча тIемашка къаьстта а белгалаьяннача дтт совгIача тIемахочоа Советски Союза Турпала цIи а елар.

ХIанз, немецко-фашистски захватчикех Белоруссия мукъаьяьккха 25-гIа шу дизарх шIей белоруссски халкъо дезашш, Брестерчар доикагIа дола баркал ал шоай Коммунистически партена, Советски Эскара, вай мехка вежарий халкъашта, Буга гоьнахьарча лаьтта дуккхача хане денз сатийса паргIато 1944 шерарча аьнш мукъа а массашена я.

Кхыча ше цIальйиа хоьйича районашка а сенна, лохадаь гIорсаши чиан мара йиташар моастагIчо Бресте.

ЛертгIа городе заздр вIашигIийкаккхара, тIема хала чоанаш еза дерра итташ шерра шартка аьнна хеталора. Кхыча хьалашка иттой хуьф а дер ил-и. Цхьабакъда, советски наьха йолаш я аькха IалаьмагIе йоккха котало — хIалкьий доттагIал. Йиштта хIалакъаьча Буга гоьнахьнигна вай мехка кхыча районашка а сенна, вокъостала кули я кховалар, гIо а дир деррнгача вежарий халкъаша. Даим тха йоакхо Iора Коммунистически парте Центральни Комитете, Советски правительствв.

ТIема сийле еба а еш, цу бирсача хане къахьегама сийленца, шоаш юха ца кхоеш бола бора Брестерчар. Коммунистама кулгал а деш, эзараш болча города патриоташа фабрикаш, заводаш хьалйора, клубаши школаш хьеллар, хIанзарча тха коталоний дукенивойн лард ехкар. Ехачара сихьелиа йайлора Брест, бIубенна ниж бебабора. ТIом йиестбеьначул тIехьагIа кхо шу довдлашехьа а бизза юхаметтаоттабир тIом хиллехьара промышленни производства боарям. ХIана из боарям 114-зза тIехбаьннаб.

Тахьара Брест — из кердача улицеш михреройонаш, промышленни комплексий кердача гIишлонийн, хозагIа йолча паркийн сквериги город я. Бреста промышленноста юкъе йоагIаш 33 предприяти я. Цар цхьан дийнахьа арахеш бIарчача 1950 шера арахийар массая продукция. Алкха укх тIехьйрча итт шера чухьа городарча промышленни производства боарям хиазза деаIабенеб. ХIанзарча пятилетке кхи а сихагIа вегIаух города промышленни потенциал. Укх тIеххьарча кхаь шера чухьа бархI йоккха предприяти болх бе йола а хилийтай, эргаьахха толашагIча тайпара тоа а яьй, цар даькъе мелькомбинат а, авторемзавод а, электроламповни завод а, типографи а, электробустамий приборий завод а, газатий фабрика а, тIехачахьа юхкача трикотажа фабрика а, «Галеншарет» кха завод а йолаш. Биззача низзна болх бе йоалача шера керте бIаьш эзараш яьннии аразнаргьа электроламповш заводо, 30 миллион пара дукхагIа ниндлелш — пазгий комбинато. Брестски кIувсаш, газови плиташ, тайта а трикотажни изделеш, мебель, электробустамий приборш чIоагIа хетташ я вай мехка. IалаьмагIе доккхий хIамаш кхагIайнаш городе культура, халкъа образование, ухалцIено лорарна.

Город йахьаi а сийлахьа а хулийташ меллар, тхоах хIеранар гIадкхувлаш а оаха доккхал деш а меллар къахьегама наьха кулгашца дан. Цар боккъали а турпалера къахьеган бахьан долаш мара хила йиш а яар, хила а хилланзар Бресто 25 шера чухьа шийна дерригача бIаьш шерий историегIа даьчул массеххазза дукхагIа хIама дань хилара тамаш. Брестерчар къахьегама сийленашта мукIарал делга хилар Советски Белоруссе 50-гIа шу дизарча дуьзадевма города КПБ ЦК, республика Министрий Совета, Лаккхехьарча Совета, Белсовпрофа Памятник ЦIе Байраха хлараш.

Йоккхача къахьегама поход баьй мохх тахан, В. И. Ленина 100 шу дизара никъабоалиаш советски наха лаьрхIад ыз сийлахьа ди хIанзарча пятилетка планаш хапал хьалхарча кховчаахарца белгалделга. Шоаш йоаха тIа деррача советски халкъа болирча дIанийс а беш, ударик Ленински вахте эттаб эзараш бола Брестербараш. Иштта, городе промышленноста болхлошна лаьрхIад пхе шера задани 1970 шера 7 ноябрь тIакхоачаш кхоачашедеш шу чаккхдалехьа 24 миллиона сома маьха планал совгIа йола продукция дугеш.

ХIане, Бреста 950 шу дизз доллаш из немецко-фашистски захватчикех мукъаьмейи 25-гIа шу белгалдеш къахьегама хьаь хие а нонагIа кьржай.

Брестерчар доккха сий а деш дагахноаб тIема халонаш тIаьттача хана дукьаьа а этта шоай лаьтта лоралораш, дахара а хIана хьадеш хилари а йола сийлахь - йоккха бокъо вайна енираш. Халкъа цIейи лелеча а моллагIараш долча кхача а деношка, гIадбаха хилча а гIайгIане хилча а советски сага сийлахь - доккхача къонахчалан эшаргдоачча денален сужне аха крепоста турпала сийрда - сийлахьара тIа болча ух Брестербараш. Брестски крепость — из къахьегамхой патриотически кхетйийца кхебар бокъьала я йола школа я. Сийлахьара Керра болча йогача Даймаьнарча цIебагара шоай походаш дIейолаю цIеча следопыташ, ухкаве дуэ буь тIачакошша, комсомольски билеташ дIател, цIе галстукаш хьерлаю, ухкалара Советски Эскара мугIарашка ух кагирлой. Вай мехка тайп - тайпарча милагшкара нах ух Буга тIарча крепосте.

Владимир ГРУНЬКО,
Белоруссе Коммунистически парте Брестски городской комитета хьалхара секретарь.

Коартолаш чуэца йолаьй

Нахьарерча «Знаменский» совхозе коартолаш чуэца болабеннаб. Эггара хьалха из болх дIаболабир Алботачнев АртагIен Сапралиев Махьмадов звеной кхашка.

ЧIоагIа раьза ба механизаторш хьулкъама. Йоккхийча кIайча коартолий аргIаш урагIа ух цар кхашка. Цхьан - шин гувна чура хьинача коартолаша ведар хьалъюз, — йоах болхлоча.

Шорттига кохха кIоха лора а деш, Iочухх цар уж ведрашка.

190 центнер гектаро дургхилара-м дог тийша ва со — йоах Махьмада.

ЧIоагIа къахьийгар цо ший 48 гектар хулча кхай тIа. ВIалла оасар дац цу тIа, кIаьда да лаьтта. Трактера рула къувовш дукха хана е езаш яц: гувнаш деш, даьхача кармаша шоай ийсью из.

ГектаршкаIш чIоагIа оармагIбаьхнаб шоай коартолаш сихагIа чуэлара. Муталиев Ахьмадхан цаьа гектар дIа а нйпа ший дезал а таргара нах а боллабеш вара кхай тIа.

Дукха ба укхаза хьалха деш коартолаш чуэлача къахьега Iема гектаршкаш. Царех ба Муталиева Кисарат, Альдиева Нейба, Евлоева Сапрат, кхыбараш. Хьалхарча дийнахь 40 саг вар коартолаш чуэлаш. Болх бокъонча дIаболабехча дукхагIа хургба уж.

Назране, Грозне. хьичахь дIаяха йоаленний кердача коартонех етта машинаш.

М. КАРАЕВ.

ЛОАМАН ДАЬГIЕНАШКА

Советски района «Новая жизнь» цхача колхоза коллективо укх шера кхаь кварталах дечка лаьрхIа дулх хIадзале Даьгенче дIадигна баьннаб. Кхы а дикагIа лел цар гIулакхаш хIана аьхки даьгIенашка дика буц йолча хана. Юкъера лаьрхIача колхоза хIара бежанаш дийнахьи буса 800 грамм дулх тIакхетт. ЛакхагIа да хьалха латтарий хьовхамаш. Б. Шамсалова, М. Дакаева, М. Магомадова Iумаш доча хьайбаша тIаккета дезал 1000 граммата дIахоач.

Колхоза хьайбаш иштта дика кхабар бахьан долаш кхо-бин бутт баьнна цар Iаьхий вочча хIоразар 100—120 килограмм хIвзар.

Ах шера итогаш еча хана КПСС Советски райкомон райисполкомаш шоашта хьожаь карара кара техЦIе байраьх шеашкара дIахелла хьата бац колхоза фермай болхлой.

М. СОЛОМОНОВ.

БIУБЕННА КЪАХЬЕГ

Ленински къахьегама вахте эттича Грозненски химически комбината коллективо къаьстта дика къахьегама толамаш доах пятилетка дилаьгIча шера. Товарни продукция арахецарен кунна реализаци ярен ворхI бетта план 26 июле кхоачашъе лерхI ио. Комбината цекашта юкъе ьаржача социалистически кхаьшта юкъе хьалха латт В. Даганидзе, И. Утиин, А. Беев, В. Олифер керте лаьттача цехий коллективаш. Федода полдпитлено арахецара ворхI бетта план 22 апреле кхоачашьей цар. Бутт чаккхбалалехьа планал совгIа арахецаргьа ва-раш сомий маьха продукция.

А. РОМАНОВА,
Грозненски химически комбината планови отдела инженер - экономист.

БРИГАДА КУЛГАЛХО

МалгIабика района «Ингушский» совхоза кхоалагIча отделение бригадир вола Белхароев Идрис балха вера болхам вIашагIбеллача хьалхарча деношка. Цу хана ден ше хьатIеийна болх тешшаме кхочашбеш, къахьегама ший цIи лакха лоаттаеш хьоанав из.

Цун бригада кхиема ясачун эттара хьалха бIарг тIаотт уж лаьтташ дикача хаь каре долга. Укх шера 620 гектара тIа гиагаш 700 гектара тIа хьокхIанн кхою бригада коллективо. Дика дегIаенай уж культураш. Гуш за тIахеIIа коллектива къахьегарах укх шера цар шоай кхай тIара дика беркат чулахьоаглар.

Бригадира кхоагIдаьна хIана лоргIа деза лоарIаме агротехнически мероприятеш шоай лаьттанка цун коллективо чакхьахалга. ДикагIа тьункъаргIолча тайпара хуьцаш дIаюо хIара уналтке культураш, вешта аьлча севообороташ карерзарай бригаде. Идрисала дукха за йакхе шийна болх беш бола мугIарсра къахьегамхой цо йоакко мишта-ю хар дукха. Цулхьа дика барт тайпа коллектив вIашагIкхийттай укхаза. Лакха лоаттаю къахьегама дисциплина.

Кхай тIара балхаш хаинахьа цаккхдахара дика механизатораш хиларал совгIа лерттIа болх хьабеш йола техника а эш. Техника бригаде кхоачамбалла йолаш я, хIаьта из кхомбеш а делаю бригада механизатораша. Цудуньа карагIдуьла хургIа-ях цар балхаш дикагIйолча хана чакхьдаха а.

Укх деношка белгалделаза даргдоаре ди хьатIаотт Идрисе: тхьаь итт шу дуэ из къахьего волавелача хана дена. Вуьйтта шу лалоиза вео из къахьегама никъ дIаболабеча хана.

Бехктоккхаме да ер шу Белхароев Идриса, хIана аьнча лаккха па ленински юбилея сийна вун коллективо тIайийна декхараш. Ший доаш чIоагIа долга цIаьккха а хьаьхоккха тIорт совхоза дикагIола бригадир.

Х. МАХИТАРОВ.

КАРАГIДАЬННАРЕХ КХОАЧАМБАЦ

Пхе шера план хаиал хьалха кхоачашъяра а В. И. Ленин ваь бIаь шу дузача дения сийленца пакъабехара а чIоагIа къовсам лоаттабу «Грознефть» объединене мехкдаьттахоша пятилетка дилаьгIча шера. Чаккхдьинад хьалхара ах шу. Миштад мехкдаьттахоша дахьа къахьегама толамаш? В. И. Ленина юбилей сийна тIайийна социалистически декхараш толамца кхоачашду объединене чуйоагIача ерригача предприятеи коллективаша. Пхе шера тIайийнача социалистически декхарех объединене мехкдаьттахоша планал совгIа деккха дезаш хиина Iаьржа дошув 800 эзар тонн яр, цох В. И. Ленин ваь 100 шу дуза ди тIаккхчаьлехьа даккха дезаш хиинаь 690 эзар тонн яр. Пятилетка хьалхарча кхаь шерех ах шерех планах лаьрхIачул совгIа 759,2 эзар тонн мехкдаьтта даьккхад.

Укх шера тIайийна социалистически декхараш а иштта толамца кхоачашду мехкдаьттахоша. Шера тIайийнача социалистически декхарех планал совгIа даккха дезаш хиина мехкдаьтта 100 эзар тонн йолча дукхьал ах шера планал совгIа даьккхир 60,4 эзар тонн я.

Укх тIеххьарча шерашка къаьстта дукха балхаш ду тха объединене кердача техникен НОТ планаш производствана юкъехкахьара, халача балхашта механизаци автоматизаци яра, болхлой хьалаш тоадара, къахьегама оасарле лаккхъара тIаерзаяьйола рационализаторски предложенеш производствана юкъехкахьара. Уж мероприятеш чакхьахарах дIабахача яах бетта пачхьалкхенна кходаь ахча 800 эзар сом да.

Планированни экономически стимулировани кердача системах болх беча тха предприяте бадха керттера хьовхам ба реализаци яь продукция. Цудухьа хIара бетта дIадохьийта мехкдаьтта дуккхагIа хилийтара чIоагIа къовсам лоаттабу оаха. Цунча гIа хьежжа да доаха къахьегама толамаш а. Товарни продукцена реализаци яра ах шера план 100,4 процент кхоачашъяьй мехкдаьттахоша. Планах лаьрхIачул совгIа пачхьалкхенна бень пайда 133 эзар сом да. Къахьегама оасарле лаккхъара план 101 процент кхоачашъяьй, хIаьта дIадахача шера хьалхарча ах шера хиннадуз 16,7 процент лакхъенлай къахьегама оасарле. Хьадоаккха мехкдаьтта дуккагIа хиларах кхоачамбаь Iаш мехкдаьтта промыслови управленей коллективаш. Цар хьинар кхо ца деш къахьег хьадоаккхача мехкдаьттаген газаген дIабоала мах лохбера а. Цох доккха беркат даьнад. Хьадоаккхача мехкдаьттаген газаген дIабоала мах лохбарах укх шера дуккъал мах бетта пачхьалкхенна кходаь ахча 149 эзар сом да.

Цхьайолта мехкдаьтта - промыслови управленеша вай республикерча управленешта юкъе хьакха ца Iеш, Еррнгсоюзан социалистически яхье а хьалхара моттигаш йоах. Масала цхьоалагIча квартале даьхача толамий итогаш яьчул тIехьагIа СССР Министрий Советен ВЦСПС карара кара теле ЦIе байрахх елар «Старогрознефть» НПУ коллективана, хIаьта мехкдаьтта доахача промышленноста министерствай профсоюза ЦК-н карара кара тела ЦIе байрахх елар «Горскнефть» НПУ коллективана. Еррнгсоюзан яхье кхоалагIа моттиг хьокхайр «Грознефтегаза» мехкдаьтта газова управлене коллективана.

ДIадахача шерашка санна «Грознефть» объединене социалистически яхь лелаш вай мехкарча мехкдаьттахой районашца (Краснодар, Баку), кхычарна. Опыт дIа-юха а эцаш, бизза пайда эп оаха тхоай торонех. Цул совгIа объединене чурта цехий, предприяте бригадай коллективаша юкъе а шерра социалистически яхь йоарждьй.

Де тIехьа шерагIа баржаш латт коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара тIехьара цьовсим а. Из цIе яккхара яхье яьинай 9 предприяти, 48 цех, 63 участок, бригадех. Лоаша аьлча, объединене болх бечарех 47,3 процент мехкдаьттахой цу яхье хьинаре лагьа лоацаш ба. Объединене предприятешка болх беш вэ 1820 коммунистически къахьегама ударник.

ТIайийна социалистически декхараш пачхьалкхен плани толамца кхоачашъе хиларпа белгальйиной МалгIабекера бурув детта мастераш Дзуцев, Тюмников, Старогрозненски конторера Попов, Уламов, Карабулакски конторера Михайлов, Губин, кхыбараш керте латта буруадетта бригадаш. Хьинаре къахьег МалгIабике ин. Торий, Бычков, Зарудаев, «Старогрознефть» НПУ ин. Разумный, Сергеев, Магомадов, «Октябрьнефть» НПУ нов. Ананьев керте латтача бригадаш, кхычар.

Мехкдаьтта доахарий бокъонша бола гIоечаш ба лаьттан кIалха скважинашта ремонт еш. Цар шоай хьинар кхоаш мехкдаьтта доахарий болх ритмично дIабахийтара. Цу даькъе къаьстта дика къахьег «Старогрознефть» НПУ-ча мастераш Глазков, Стебунов, Солнышкин, «Малгобекнефть» НПУ мастераш Панчук, Монахов, кхы дуккхабараш а керте латтача лаьттан кIалха скважинашта ремонт еча бригадаш.

Цхьабакъда, доаха къахьегама толамаш лакха дале а дукха кхоачамбоацараш пайсху тха балха гIа. Укх шера хьалхарча ях бетта планах тоха дезаш хиина бурув 102 эзар совгIа метр дар, цох эксплуатационни тоха дезаш хиинар 13150 метр яр, хIаьта тохкама тоха дезаш хиинар 89250 метр яр. Ах шера объединене чуйоагIача бурув детарий коллективаша дерриге теха бурув 77360 метр мара яц, ях бетта план 73,5 процент мара кхочашъяьй. Пхьеса пачхьалкхен декхар 24 эзар метр я. Къаьстта белгалдекхха дезаш ца шерагера шеьрага бурув тохара тескаш лохаун хилар. Масала, соахка хьалхара ах шера тедача 12 эзар метр кIезигагIа тахах бурув укх шера цу юкъа.

Объединене еррнгача бурувдеттача организацено, Старогрозненски бурув деттача конторагаза дIахьаккхача бурув тохара ях бетта план кхоачашъяь. Къаьстта доха да къахьегама толамаш Октябрьски бурув деттача контора (директор нов. Дерябин) — 60,5 процент, Карабулакски бурув деттача контора (директор нов. Косниченко) — 62,8 процент, Малгобекски бурув деттача контора (директор нов. Тимирасй) — 65,3 процент мара ах шера план кхоачашъяьц.

Эсала лел бурув тохара болх «Грознефтеразведка» тресте а. Трестерча 40 станоката ах шера пар теха бурув 30 эзар совгIа метр хара дац, хIаьта Старогрозненски кIоарга бурувдеттача контора цу юкъа 15 станокаша теха бурув 21 эзар совгIа метр я. Из хул еррига тресто теха-чох 69,7 процент.

Бурув а теха скважинаш болх бе йоалайтара плаа кхоачашъяьш объединене бурувдеттача организацеша. Еррига укх шера болх бе йолаяра 22 скважина яра я. Планах лаьрхIачул 11 скважина кIезигагIа хул уж. Из бахьан долаш пламах лаьрхIачул совгIа бурув тохарга гIолла дIабаха мах 3523 эзар сом да. Цу даькъе Малгобекски контора дIадахийтар 350 эзар сом, Карабулакски бурув деттача конторе дIадахийтар 790 эзар сом, иштта пламал совгIа миллионаш ахча дIадахийтад «Грознефтеразведка» тресте а. Дукхьал Старопромысловски бурув деттача контора коллективо пачхьалкхенна пайда бьбац. Цо ях бетта кходаь ахча 287 эзар сом да. Бурув тохачар толамаш иштта доха хилар кертера бахьан да гуйрейна Iаш захалахь болх бербола предприятеш кийч ца яр. Цул совгIа буруадеттарий болх чIоагIа юхатетт каст-каста кулача аварешо. Укх дIабадача ях бетта объединене бурув деттача организаций коллективаша дя аварешо 22 а. Уж дIайоахаш 30 эзар сахьат ха йоаий бурув деттараш. ХIаьта уж хилар бахьан долаш планах лаьрхIачул кIезигагIа теха 12 эзар метр бурув.

Белгальдеиккха дезаш ха каст-каста аварешо яраш дукьал цхье бригадаш хилар. Цо къаьста хьахьина бригадашта керте латтачарна шоай декхараш довзаш ца хилар. Масала, мастер нов. Шуликов керте латтача бригада авари йир Хаян-Кертерча № 48 йолча скважине, хIаьта массеха шу хьахьа кига ше бурув техача № 18 йолча скважине а авари йир цо. ХIанз лукха ха йоацаш лхьаьхха а авари яьй. ДIахо йодача хана ла мергдоацаш кхоачамбоацараш да уж. Уж санна доах масалаш кхы дукха а доалаза йиш я.

Мехкдаьтта даккхара ах шера плани объединене чуйоагIача ерригача мехкдаьтта промыслови управленей коллективаша толамца кхоачашъяьй. Соахка хоаккхаш хиинарчул 14,3 процент лаккхенлай хьадоакха мехкдаьтта хьалхарча ях бетта. «Грознефть» объединене эттара хьалха цхьайттIагIча шоэе дийнахь буса доакхха мехкдаьтта 50 эзар тоннага кхаьчад. Къаьстта сихе вегIаух хьадоакхха мехкдаьтта «Старогрознефть» НПУ, «Горскнефть» НПУ. Еррагача объединене коллективо ах шера планал совгIа хьахха «Iаьржа дошув» 464 эзар тонн я.

ДIахо йодача хана В. И. Ленин ваь бIаь шу дузача денна къахьегама совгIат кийчдара кхы а накагIа къахьега дерхI объединене мехкдаьттахоша.

В. НАЗАРОВ,
«Грознефть» объединене начальник.

КЪОАЛ ГАЬНА ДАРГДАЦ

Къаьстта сиха кхестар цу дийнахь шофер нов. Иванов тIаьрIача таксе чаргаш. Из бIаргавайнечо детадала гешоцо ший дийнахьара задани кхоачашдара цхьа-оврдагIаевьнна из хоаш. Цхьабакъда, пункка дагадаьлай бахьан хийнадар. ХIаннаш йокъчча йоккхача базар тIа уха нах Iалаьмате дукха бар цу дийнахь. Ма аьттув болаш нийгдеинад се да аьлча санна № 09—59 ЧИВ йолча таксега тоIIаийна цшиапха пассажир дIачу я велле, сиха базаргахьа доаллар шофера тахасо. Зехьа йоаш йола цхьа миндут а чIоагIа иовхьа яр цунна.

— Базар тIа водий хьо? — хетт пассажираша.

— Воха, — жоп ду цо.

— Пхи саг вугаргий Iа?

— Цхьацца сом хIарапе лов ялч а вугаргва,—йоах нов. Иванова.

— Счетчик воацаш я хьа машена? — хетт пассажираша.

— Счетчик-м я, цхьабакъда, сом ца деннар дIа-м вугаргвац,— аьлар шофера.

Иштта болх беча шофера бахаа тIа дIа-юха вохам 10 сом кхача а дожкх, цкъа чухоаве йиш яцчча. Хьайоаш пхи сагчу я хоавеш. Хьахьахкхача аьчах ах таргга-м цун ший кися а доха из. ХIанз, кхетий шо из сиха хIана хьайзав. Са лаккха аравальна хиинав нов. Иванов.

Цунна ияс ыицачов тара я хIаиз аз шоана йоанийтаргйола кондуктор Дзатаева Малика. Хетаргахьа хIанз санне цо болх бойя цу яхье хьалхвоа моттиг цукга а тургья. Пачхьалкхен гIуллакх лелаш яцар укх бетта 11-ча дийнахьа центральни рынок — 36 участок яхача маршрута лийна автобус.

ТIаин аьнна балхара цIа ухача пассажирах йиза я автобус. Цхьабакъда, цхьаккха сага дIалуш билет я, доацаш, аьттув болашагIа йола ха я цо хержар. Балхара цIабоагIа нах сиха ба цIадахча, цуа совгIа уж дукха я хул.

— Ахча дIа ма деннадий хьога, билет хIана лац Iа? — хетт цхьа пассажира.

— Бехк ма баккхалаш, билеташ кхоачалчача са, — доацаш жоп делар кондуктора.

ДIахо массеха сахьата кхы я болх бе базаш я нов. Дзатаева, хIаьта белеташ дацар аьнна дукха сагота хила эзаш хIама-м дац цун. Пассажираш дIателача пхе кепикх кхы улла тIормиг беллуш латт. Из вун кхса гIоргIола ахча да. Цхьабакъда дийнахьара задани кхоачашдьелшар аьнна сагота яц Малика, шортта ший кися йолаш хIамиле хилча.

Къоал тIалайгвим йиса моттиг яц, из кхетале деза кондукторш нов. Дзатаевас. Белеташ доацаш пачхьалкхен автобусица пассажирий дIа-юха кхуьла цуина хьан бокъо енний ховрга-ка чайна № 2 йолча автобусийн парка кулгалхошна хьаттача.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

Кхоана торговле болхлой Ди

Нагахь шофер тIехвалаш Назране дIахьовзача боккхача асфальта наьхха перекрестке уллача «Ветерок» яхча кафе шийла «Ачалуки» яха е мерза хий ма молаш, дIейза шашлык да дуаш; бах тIа IаваргIорваьине са це воIаш.

Новкъа водачо - воатIача, сага фу эш, шоферий гIулакх дикагIа де, во хIама дIа ца «аIакхийта» гIерт цу чу болх беш вола Мальсагов Салман. Мичахьара дай а царна эшар хьатIадахь. Кхыча тиканка йоаца помидор, набун, нарс, кхыдола баьцалнараш хул цу буфете. Цудухьа говахь бахь нах а тIехьтIехьагIа дукхагIа цига ух чоашта эшар ца.

СУРТА ТIА: Мальсагов Салман мах беш ва.

Н. Плаева сурт.

НАЬХА ДУКХАГIА ТЕРКО Е

Лакхарча теманашка дегIаух кооперативно мах беча предприятешкара товарооборот республике. 1967 шера хиначунца нийсдича дIадахача шера 9,6 процент дакхъелар розничин товарооборот, хIаьта укх шера дIабахача ахе бетта 9 процент.

Юрта бахача наха чIоагIа хоатташ а дIадехаш а да культурно-бытови товараш. ТIехьарча шеранка юрта къахьегамхоий юрта тиканка гIолла дехкад 34 эзар сахьат, ялх эзар гаргга радиоприемникаш, радиолеш, йиъ эзар совгIа телевизор, барзкъаш дутта пхи эзар гаргга машенаш, ши эзар гаргга холодильникаш.

ХIанз юртанка бахача наьха вIенонка шоай библиотекаш я. Ер шу доладелчахь 200 эзар гаргга сома книжкаш нийсад юртанка.

Дуаца дезаш дац Ноахч-ГIалгIайчен районашка кооперативни сете гIолла шортта хоттадаш дола кхачани промышленни товараш дукхагIа хоатташ а дIайдеш а хилар.

ХIанз вай республике юртанка юкъарча кхачан ши бIаь совгIа предприятии шера 30 эзар тоннаш тайп-тайпара маьхха изделеш арахеца тIъеста пекарнеш я.

Довзаргдоацаш хувнаденнад юрташкарча мах беча предприятей сибат. Керда образцови тикаш, кафеш, столовеш хьалъю. Дукхьал дIадахача кхьан шерей ах шерев 29 тика, 13 столовни кафеш эксплуатаце дIаеннай. ДIадахача шера дукхьал капитальни гIирсаш хьалдарга ши миллион совгIа сом дIадахийтар.

Кооперативна системе болх бе хьаух керда кьоаг кадиаш. Кооперативни училище, техникуме деш нах, хIаьта практика тикашта, кондитерски фабрикашка чакхйоаххъ. Уж торгови гIуллакха специалисташ ба.

Дукхача кооператорашa заочно деш техникумашка, институташка.

Ноахч-ГIалгIайчен респотребсоюза коллективе болх беш ва воарI эзар совгIа болхло. Царна юкъе белгалбуал ветеранаш. Уж ба дукхача шеранка болх беш дика гIулакхаш хьаьгIадуларах правительственни совгIаташ делла Чулкова Ирина Федоровна, Конев Алексей Тимофеевич, Айдамиров Абдулхьалима Абу.

«Ноахч-ГIалгIай АССР торговле заслуженни болхло» аха цIи сийлена лелаю тха коллективерча Умалатов Ахьмада, Мамилов ИбрахIама, Шинкарева Валентинас, кхьйбараша. Шоай опыт кьамарша дIалуш шоай метта отти тIехьe кхею нах.

В. И. Ленин вьь 100 шу дизара сийна къахьегама вахте а этта тха йоккхача коллективо толаенна кхоачашцу шоай тIаьйца декхараш. Коммунистически къахьегама 79 бригадех коллективе, из сийлен цIи лелаю 180 кооператори ва царна юкъе къахьегаш.

Шаьла районна, Ведана районна госконторана, Урус-Мартана гастроронна Роспотребсоюзех, Респотребсоюзех карара кара тела ЦIе байракхаш еннай. Дукхача хьалха латтаъашта «Потребительски кооперациe отличник» аха значокаш Сийлен грамоташ тийнай.

ХIанз кхашкара балхаш сихденнача хана боккха терам тIаболийт кооперациe болхлошa алат чуэдача хцаш лаладерашта дукхьа хьакхана гIулакх дира. Вай боккхий кхашкарчо новкъа дукха нийсду тайп-тайпара товараш дола автолавкаш.

Цу деррачa дикача гIулакхаш кхоачамбоацараш нийслу кооператорий балхаш тIа. Царна хьалхашка доккхий декхараш латт юртара торговеш кхы а тоаяра.

Д. БОНДАРЕНКО,
Ноахч-ГIалгIай Респотребсоюза орготдела начальник.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ГIУЛАКХА

МалгIабикерча мехкдаьттахоашта воваш я сий деш а ва Булгучев Бексолта Абукар.

Дукхьал укх шера ялх бетта мехкдаьттахошка ехкай цо бIаь совгIа барзкъаш дутта машенаш, 60 гаргга холодильникаш, дукха диванаш, менгеш, сервантеш, пхьегIаш, кхыйола цIагIа эша хIуманаш. ХIанз бетта юкъера лахьхIача 26—27 эзар сома мах бу Абукара шийн тика чу. Из да планал кхоъ-диъ эзар сом дукхагIа.

Цудухьа йоахк тика чу хьаттеха «Грознефть» объединение, «Малгобекнефть» НПУ ОРС-о хьатийнна Сийлен грамоташ. ОРС-а продавцашта юкъе эггара хьалха коммунистически къахьегама ударник аха сийлен цIи еннай Абукара.

Ахкa планаш кхоачашъеш хилашa дакхкадац по из сий. Дукхa ха я Абукара тиканка балхаш да, 1937-ча шера Грозне тикай заведующий курсаш ьахачахь дукха ннахь юкъе це болаш нийдархой хьешташ кхоачашдеш ва из хьаьна продавец. Бутт дIабодаш цо заданн 120—130 процент кхоачаш це еш.

Жалобайн предложенейн книжка тIа Абукара оамалаш, цо нийдархошца леладу аха-задел дуаца мугIараш дукха да.

В. И. Ленина юбилей сэе лерхI Абукара. Цо дош деннад укх шера 300 эзар сома маьха товараш докха аьнна.

М. КАРАЕВ.

КООПЕРАЦЕ ВЕТЕРАН

Краснодарски шин тIерарча торгово-кооперативни школе дIаьна ваьнна цIавенача тIехьагIа Шелковской района Каргалински потребобществе балха вахар Марииров Сергей Борисович. ВорхI шу даьнад хIанз из цу обществе председателя заместитель вола.

220 кооператор а волаш 34 предприятий я Каргалински кооперацие чуйоагIаш. Атта дац цу деррачен кулгалде, бакъда дика доврхIаву шийн балхах кооперацие ветеран Сергей Борисович Марияров. Из гуш да шеора шера лакхлуш йоагIача товарооборота хьежача.

Нагахь санна 1960-ча шера товарооборот 2 миллионни 700 эзари сом хиннадале, хIанз из цифра шозза дукхагIа я.

Кхашкара балхаш доладелча къаьстта дукхагIа я белхтонхамегIа я хул кооператорий болх. Юртбохкама къахьегамхошта лерттIа гIулакх дере шоай деррига низаш сарцагIаьха къахьег нов. Марирова кулгалца Каргалински кооператораша.

«Красный пахарь», «Путь к коммунизму» яхача, Межжинске цIерагIча колхозий фермашка, чабански бригадашка хадаавза гIулакх де укхаш я ннoь автолавка.

Iай а аьхки а царна эшаш дола товар нийсе болх автолавкай болхлой. Къахьегамхоша шоашта дахьзакаа кхоачаш да деш Iаймабац уж цIанкха. ХIаьта цар къахьегамхой хьашташ мишта кхоачашду хьож Мариаров Сергей Борисович.

В. ТИМОФЕЕВ.

Дукха ха яц Грозне С. Орджоникидзе цIерагIарча проспекте «Родина» яха 14 балха моттига ларарчагIа электро - посудо-хозяйственни тика хьайийлла. Бакъда, хIанзале дика йовзаш е наха [illegible]. Укхаза шоашта эшаш дола товар эша. Йоа я нийдархой. Безаме, Iимерза ба цига тика чура продавецаш.

СУРТА ТIА: электротоварташ доккхача отделе болх беш я Бекмурзаева Марха.

Н. Плаева сурт.

ДОАГIАШ СИЙ ДУ

Воалама эша дIвандаш йоккхача тика чу Iомавала хьожийр Ибрагимова Айзан. ХIаман хьисап де хоа йоI бахха массадочa гIулакхашта дуктIевнла хьар, шийла боккхагIбарша болх мишта бу хьожар, царгара говзал хьаIомайора.

— Юкхьанца сона хьийхар Магомадова ПатIама яр, — йоах Айзана. Йоккха опыт йолаш я оалар цох. ХIанз районе цIи хеза болхло и из, къахьегамой депутатий Шаьла районни Совета депутат я. «За трудовое отличие» аха медаль еннай цунна дукха хан йоацаш.

Ялх бетта курсашка деша хьожайр Айзан. Курсаш яьхачул тIехьагIа кооперативни техникуме заочно деша йода из. Техникума тIеххьарча курсе Шаьларча районни продовольственни тика заведующелла хьожаю Айзан.

Дукха ха йоацаш цу тика тIа хилар тхо. Тика чу латтараш кьоа мехкарий ба. Укхаза даим дукха нах хул. Тайп-тайпарча ассортиментах продукташ я тика чу.

Жалобайн предложенейн кнажкага хьежар тхо. Дукха йоаэош дьад цу тIа, дерригаш мах берашта баркал оалаш да.

Нахa сий ду продавеций. Цу чу болх беш я шин шера торгови курсаш чакхъьякха Идрисова Сара. Цу курсашка деша [illegible] Хаджиева Мария, хIаьта Ибрагимова Айна кооперативни техникуми чакхъьякха я, сайлийна деша ягIа Запгаева Раиса. ДукхагIа товараш дохьарах доалаш дац гIулакх, хIара нийдархочо фу эш хьажа, пунда Iимерза хила веза. Иштта болх бе гIерт тхо. Укх шера торгови институте деша лаха лаьрхIад оаха, — дуаш Айзана; из де атта хургдац, хIаьта тхоай дош кхоачашдергда оаха.

Иштта болх беш ба комсомолка Айзан а цун новкъостий а. Дика къахьегарах «Отличник потребительской кооперации» яха значок а массехк Сийлен грамота а еннай Айзана. Укх деношка Ноахч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума указах «Республика торговле заслуженни болхло» яха цIи еннай цунна.

С. ВОРОНИН.

ИЙДАРХОШТА

ЧIсагIа новкъа хул, продавецо хьона эза хIама чу аьнна белаж ваьча. Цудухьа тхоай хур ду оала бохам а хулаш иай йиа ма бериайта гIерташ.

Наьха хьаштеш кхоачашде дукха эттагIа хул нагахьа сенна хаьнга хьежжа доала эша товар хьо хьатIада хьоже.

Тхона хов тхоай культмаге бIаьсти малагIа товар хоатт дукхагIа, аьхки наха дукхагIа дезар малагIа да.

Из ха хьатIачлелье дукха хьалха Iалашде хьон тхо из товар, хIана аьлча тIехьависачоа дукха хIама кхачаш бoалашкара.

Кхыча районашкара а тIехь нах ух тхо долча оаха хьалхе а Iалашъяь туристски палаткаш, кхийола салоIа хьача нека эша хIамаш эше. Къаьстта раьла ба цу гIулакха гаьнна походашка уха дешархой.

Деша даха дезача берашта мел эшаш йола хIамаш: барзкъаш, книжкаш, тетрадаш, спортивни инвентарь шортта я. Тха тике чура корагIаш аьнна кхачаьь хIама эша баха безаш бец уж а пар дай-ноаной я. Уж каникулашка болхлаше а сарцагIаьнйад тхо цар хьаштаж кхоачашде.

Шортта ма тхе тика чу музыкальни фотографически товараш: лакхлуш ма латтий наьха эстетически сакхегам, культура.

ХIара бетта юкъера лоархIача 15—17 эзар сома культтоварш дохк оаха малага. Уж да хIанна 2—3 эзар сома совгIа.

Доккха конъьостал ду тIоха оборот йоккхагIа хилийтара оаха еча рекламо а. Керда хьадеш товар малагIа да, фу мах болаш да аьне цу сахьате дIахойт оаха нахага. Пропаганда е а из дIахайта я средствaш шортта ма йий: витрина, вывескаш, йоттигаш радиоузел.

Культмаге болх беш хьо сен за тхо — ши продавец сол.

Продавеца професси езаш, нунна безам, са долаш я хIана укхаза болх беш йола цIи йоI: Жадаева Светан Ганиева Лиля. ВорхI класс яьккхачул тIехьагIа дизача шера университете болх бе Iомалуш хиний Лиля. ХIанз торгови техникуме заочно деша кхийлуш я. Торгови училище еьхай Светас. Нахана Iимерза, безаме, царга ладугIа, сихха цар гIулакх де ховш ба уж. Хьинар долаш, хало ловш ба.

ХIара шера аьлу тха станичнина хьал-торо. Цунга хьежжа дегIаух цар культура, духоние вахар. Уж цар хьаштаж кхоачашде, царне юкъе тхоай моттиг мелл на йита гIерт тхо а.

Г. РАКИТИНА,
Сунжерча культмага заведующ.

Нийса язде Iомале

Йовш йола оаз а деша юкъеи дош кхоачалучеи язъяра бокъонаш

Тахан оаз йорана «Нийса язде Iомале» аха лорда рубрика. Из йоазонгарча метта, литература, истори, экономически Iилма - талама института сектора заведующа, филологически Iилмай кандидата ОЗДОЕВ ИбрахIима.

Йовш йола лоаца мукъа оаз а хоза а вовш язъе а язъе я цхьайоне моттигаш, хIаьта цхьайоа моттигаш хозе а язъе ца язъе я.

Из йовш йола лоаца мукъа оаз а хозаш а язъе еза а йоаш моттигаш ерашца:

Нагахьа сона ма йовш йола лоаца мукъа оаз а доаш кхоачалуча, [illegible] хозаш хуле цига мехкаш а язъе еза, масала: мезаш, хьалара, тIеьлара, пхьоргIа, [illegible] и. кх. дI.

Деша юкъе из йовш йола мукъа оаз а язъе а [illegible], нагахьа сона цунца хьаьлара дошадахьэра мукъа оаз [illegible], масала: тентарал, текширaца, [illegible] и. кх. д.

Из йовш йола лоаца мукъа оаз а доаш кхоачалуча йоагIаш хилар гучадоаш цу деша гIоьга хоттаруг и оттадича из а е-га даларца, масала: меза, зугат — мозеш, зугатш, хьалара тIехьара — хьалхарен тIехьарен, эгIара магIара — эгIарен магIарен, цхьайтта, шийтта — цхьайттаза шийттаза, пхикагIа, нохагIа — [illegible] и. кх. д.

Йовш йола лоаца мукъа оаз а хозе а язъе ца язъе а ер моттигаш:

Шиннах а йол дукхагIче дешдоагIаш латтача дешай лардий чаккхенаш Р, Л, М хуле цу оазаша тIехьа уж дешаш нечалан моттигаш дошкарашка латташ хилча, масала: трактарца, трактарга, мангалца, мангалга, кьоалаца, кьоалалга и. кх. дI.

Йовш йола мукъа оаз а дош кхоачалуча латта дешаш суффикс тIакхетарца кхача дешашка доалача хана из тIехьара а доацаш язду, масала: динагIа — дингIдар, пхкагIа — мехкагIдар, цхьаьнгIа — цхьаннагIдар, цIагIара — цIагIардар. Укх правилонe юкъедегIац шин дешдаьнах латта дешаш масала: дина — диндар, хоа — хоадар, хьаха — хьалдар.

Йовш йола лоаца мукъа оаз а дош кхоачалуча дешаш доаккхарнца хувцалуча хана из тIехьара а доацаш язду, масала: динагIа — динагIча, пхкагIа — пхкагIча, доккагIа — доккагIча, сомагIа — сомагIча.

Доазал дехьара

Зуламе политика

ЛОНДОН. КIаргмие сакъаза арадувлача английски «Трибюно» кепатехай китайски кулгалхой политически никъ бехке беш йола Джек Уодиса. Великобритане Компарте дунен халкъашта юкъерча отдела кулгалхочун статья.

Китая хьоча хIанаврча наькъо, йоах статья тIа, кхерам бахь шийца, КНР-е карагIдаьнна социалистически хIамаш кхерама кIальоттадергда.

Китая Коммунистически парте VIII-ча съезде, йоах статья тIа, аьхоIадар, халкъа хьалханка оттадаь керттера декхар сенах латт аьнна, из Китайн тIехьабиса йоах болчара хьахалатта промышленни мохк барах латташ хилар. Цу съезде белгалдаьхар Советски Союза новкъостал КНР сихха дегIаяра лоархIаме фактор хилар.

Китайски коммунистий сьезде тIайхар массача решени — экономика ламаргIа дегIаххулвора хьакхьежа, промышленность тIатIа лакхьара хьакъехьа, юрта йоазаме дIако прогресс яр хьакъехьа, бахача наьха вахар тоалаяра хьакъехьа.

Уж уйхаш дIаяхйхаш китайски экономикана доккха зе лаьта 1958 шера «йоккха тIа баьккхача» хана. КПК VIII-ча съезде тIайыца хиина политически никъ берригa а хийцаш «культурни революци» йолча хана.

Демократически тIайца VIII-ча съезда решенеш тоалаенна дукха ха йоацаш хиина IX-гIа съезд хьалалале дукхха а хьалхагIа. Ма дерра аьлча йохаьь дIаяхьаш Ерригкитайски профсоюзий федерации Китая коммунистически комсомол союзе, хIаьта цар кулгалхой — юстара кхайсар демократически решенеш тIайца а на кхоесаш «хунвейбиний» отрядаш.

ХIаьта коммунистически партет мийх ляьча аьнча, еропгача истанкашкара цуи дукха а дукхагIа йола кулгалхой юстара кхайсар. ТIехкха а демократически яаькъаца а на кхоесаш, эхара тIо деш болча «хунвейбинашa».

Сага сий доацеш дIоагIча тайпара низаш Iаьнта тIаоаттадора, белгалдоаккх статья тIа, цоашта тIабенача политически бехка жоп дала бокъоа товои йоацаш хиннача партийна вачнахьалхеш деталашта партийни комитетий членашта. Мао Цзэ-дун дахьа а вахь дIаоттавир. IX-ча съезде цо доклад еш кхы а тахьагIа вахар Линь Бяо, «Мао дукхалваьннача моллагIча хана а моллагIча хьалашка а суд а ергьa, таIазар а деагда», аьнна хьакхайкадарца.

Статья тIа дIахо белгалдоаккхачок, хьакъоастабе фуш йолаш цин лостам ба Китае. Царех цаI КПЧ VIII-ча съезде никъ дIахо баьхьарах латт: планировано дахьъе эза-йоккха промышленность тIехьаккхар; халкъа вахара боарам лакхбар; къьесткъаьстача кулгалхой культ це деяар; пхе шера пикъа хан-хандахь партийни съездаш яр а тIакха чулоацаш, партеца чухьара демократи йизаа кхоачашъер; парте члений бокъонаш цар декхараш кхоачашдар; Советски Союзаца кхача социалистически кехкашен дйхха гIулакхеш делалар а дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама цхьоагIо хилар а.

Вож лостам «культурни революци» никъ чакхбаккхарах латт. Цу тIехьарча наькъе майан дахоммически планировани ца лелаяр (цхьамкха тайпа статистически данийн вешетехани 1958 шера дехь); халкъа вахара боарам лакхбара лекхаь тергал цa дар (из лаьра яьча болхлой материальни хьал тоадар кхерача да цаа гIертаж пар Линь Бяо дийшар): хьалхагIа КПК VIII-ча съезда тIайицача Устава тIа дIаязаь хилха партe члений бокъонаш юханюр; Советски Союзаца а деррига хIана дап аьнна долча социалистически мехкашца а, хIаьта иштта дукхагIа йолча коммунистически партешцарча гIулакха а моастагIал дола политика лелаяр.

Статья тIа белгалдоаккх, «культурни революци» чана а лелабеш, хIаьнарч китайски кулгалхоша Китае социализм хьальяра принципаш телхаеш, цуи экономически прогресс, хIаьта, долче, болхлойн вахархойн вахара боарам лакхбета а юхасацаеш хилар. Китай тайрайхах цар шийн естественни цхьаьгIоагIадзошапа — социалистически мехкашцара, коммунистически партешцара, дунен халкъашта юкъерча болхлой классацара, кхьоийкортамукъален боламцара, чIаьарра аьнча цу низашца гIоттакха моастагIале гIулакхаш леладаьь хьал тIа отташ Китай.

(ТАСС).

ВЕЖАРИЙ МЕХКАШКАРА ХОАМАШ

«БАРХАТА» НОВКЪА

БУДАПЕШТ. (АПН собкор). Оттахь аьнай ВНР машенашка транспорт орга а аьнхх, томмагIча тайпара товара генеральни план. Овлангара дехз эргахоахаргдолаш да 3 эзар километр дIоахал кулa машинихькашь. Цар тIа гIолла кхухь деррига мухьех 80 процент (республика дерригача болата алькъий дIоахлах 8 эзар километр хул). 4 эзар километр хула ньхкъан кхы тов ца де лаьрхIад; уж дIах-дIахо доахаш эксплуатацена юкъера дIадоахаргдолаш да, пар тIа гIолла лоадама мухьеш кхухьа ца хилара (деррига а цхьа процент мара дац пар тIа гIолла кхухьача мухьеж хулар). Цу участкашка йоездал дьаьта ларца соцарга 1970 шера, эрргаца карца юкъ гIоллa, цIа цах бехл моттигаш пачахьалкхен юкъарча тIоцнкъхай сета юкъе тха аьнча.

Венгре хIанзлелель а махтахьа мара шийсуш бен паровоз. Наькъаш орга а долха толлашгIча тайпара товара планега хьажа 1970 шу тIакховчаш цу деррагашта моттеш тепловозаш электровозаш лелаш хургда. Къаьстта дукхагIа мухьаш кхухьача ньхкъашка хIанзлелха а доладенна хьилабетоним шпалаш тIа «бархата» кхаьаш — йоккха а ца уттаеш, йоккхагIатта рельсаш йоккхатта.

И. ЮГОВ.

АВТОМАТИЧЕСКИ «ПОЖАРНИ»

СОФИЯ. (АПН — СОФИЯ-пресс). ХIанз гурахьа хургйолча Лейпцигски выставке болгарски промышленносто дIахьуххаргйолча экспонатех йола иу хIара тоам бу «ПУД.-1» яха устройство цига хьежа укхараша, шийо а йовхаш тергалъергйолаш а. Из кийчъхай ядерни приборий пловдивски заводе.

ЦIи ялар «ПУД.-1» гучадоаккх шоай тайпара йолча ионизационни камерий новкъосташа. Кхьметтел сигарета кIур а тергалдеш, солла фе а ца прибор.

«СЛОВНАФТ» ДЕГIАУХ

ПРАГА. (АПН—Прагапресс). Чехословакие промышленностаге ухха дукхагIа доле нейаьлтта лаьтта кIалкхоча «Дружба» яхача магистрала чу гIолла Советски Союзера ух. Цунах 90 процент гаргга хулашдо чакхоаш Братиславски «Словнафт» яхача комбинате. ХIана шийъеш латт из предприятия. Хьаю бензина француж ткара йола керда мехйностаж. ГIишлош хьалаеча а чехташен болхашка а дакъа лаций ба советски специалисташ.

КУБА IИЛМАЯ ШТАБ

ГАВАНА. (АПН корр.). 7-гIа шу дизар республика IилмаIай Академи йоллача кийнахьа деиз. Цун президента — капитана Антонио Нуньес Хименеса — дуаш:

— Халкъа революци котьаллахьа боккъьахзо дьача мехьнкхе а тайпа Iилмаа болх баьар Кубе бем. ХIана тхашига болх беш я IилмаIай Академи — мехка IилмаIай штаб. Цуни юкъе йоагIа 17 тохкама институт, массехь центр, обсерваторий. Цига болх беш ва 1000 гаргга Iилмахо, технически гIо ду 2500 сотрудник. Институташа тохкамиш ду шекара эиз кхебарен из чакхбахарен, геологе найдамерча оцнкалий, атмосфере физиш, тидра а метеорологе а даькъе. Дукха ха йоацаш болх бе йолаеннай кхы цхьаькха а институт — ядерни физика институт. Из кийчъьей Советски Союзо совгIата еннача хIанзарча ханарча аппаратураца. Республика IилмаIай Академена тайп-тайпара новкъостал ду кхыча социалистически мехкий IилмаIай центраша. Хьехлер ца IилмаIай кадраш кийчьелга, аппаратурацеи инструментацеи Iалашо ента.

ХIанз IилмаIай-тохкамий балхий перспективни план оттадеш доахк тхо. Из отташ хIакьа боахана хьалда лоачашарйи терна а деш.

Мануэль БУЭНДИА,
кубински журналист.

ХАОТТАМ

Тахан республика гIолла Грозне хувцалуш морхаш а йолаш, лоадмe йовчаш а йоалаш хъ хила а фегара температура республикe гIолла 25—30, Грозне 28—30 градус йовхха йолаш хила а тарлу. Тахан кхоанеи Махачкала районе кIезиг-дукха морхаш а йолаш, йовчаш а йоалаш ха хила тарлу, бийсанна малхбоалехьера дьагIо, дийнахьа тIаьхьача боарамеи цхьаьа чIоагIен мух а хьекхаш. Фегаре температура бийсашка 15—20, деношка 25—30 градус йовхха йолаш хила тарлу.

27-чея, 28-чея июле вай республике хувцалуш морхаш а йолаш, лоалама йовчаш а йоалаш, малхбоалехьера гIаьххьача боараме мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 13—18, деношка 25—30 градус йовхха йолаш хила а мег.

Метеостанци.

Тахани кхоанеи хургда

26 ИЮЛЬ

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 11 сахьат дальча сагйоалларен-яхарен торжественни ДИ. 19 сахьат дальча Зелени театре ленински киноуниверситета занята.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец. 20 сахьат дальча «СССР — сийлахь-йоккха машшахьа держава» яха кинофестиваль.

20-ча участка клуб. 17 сахьат дальча СССР-а ТIема-Форда Флота Денна хетаь доклад. Документальни кинофильмаш хьокхаргда.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17 сахьат дальча СССР-а ТIема-Форда Флота Денна хетадаь документальни кинофильмаш хьокхаргда.

В. И. Ленина цIерагIара майда. 19 сахьат дальча музыкальни концерт. 21 сахьат дальча документальни кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIара культурни салоIен парк. 19 сахьат дальча кинолекторий. СССР-а ТIема-Форда Флот вай Даьхен форда аренаш лораеш. 20 сахьат дальча «Ленина васкетаьнта тешаме да» яха кинофестиваль. 20 сахьат дальча Зелени театре Грозненски гарнизона тIемахой инструментальни ансамбла концерт. 10 а 18 а сахьат дальча массови площадке лоазараш, конкурсаш, аттракционаш.

Пролетбата цIерагIара культура ЦIа. 15 сахьат дальча «Ленина васкетаьнта тешаме да» яхача темах городокашкeн участкашкен бахача наьха цIей. 18 сахьат дальча «ХIанзарча ханара идеологически къовсам кхоккабалар» яхача темах лекци. «Студенты» яхача эстрадни ансамбла кагирхой концерт.

27 ИЮЛЬ

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 19 сахьат дальча СССР-а ТIема-Форда Флота Денна хетаь сайре. Зелени театре тематически кинофильмаш хьокхаргда. 12 сахьат 30 минута яьлча Н. К. Крупская цIерагIарча культура Дворена берий художественни самодеятельноста концерт.

Н. К. Крупская цIерагIара культура Дворец. 19 сахьат дальча «СССР сийлахь-йоккха машшахьа держава» яха лекци. Документальни кинофильмаш хьокхаргда.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17 сахьат дальча иллиаторий театра выступленеш.

В. И. Ленина цIерагIара майда. 19 сахьат дальча ТIема часта духовой оркестра концерт. 21 сахьат дальча документальни кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цIерагIара культурни салоIен парк. 20 сахьат дальча Зелени театре Ноахч-ГIалгIай пачхьалкхен филармоние симфонически оркестра концерт. 19 сахьат дальча «Дуне тахан» яха политически клуб. «Юэрчен Юкъерчен Малхбоалера событеш» яха лекци. 20 сахьат дальча «ДотгаIлен мерiхнанаш» яха кинофестиваль.

СТАДИОНАШКЕН СПОРТИВНИ МАЙДАШКЕН

26 ИЮЛЬ

С. Орджоникидзе цIерагIара стадион. 9 сахьат дальча «Труд» общества хьалхале яккхара бе ловзача бургаш хьаш.

«Динамо» стадион. 9 сахьат дальча производственни коллективашта юкъе города хьалхале яккхара волейболни хьаш. 14 сахьат дальча гражданска авиаца КъалбасIда - Кавказски управлене кубок яккхара хьаш.

«Локомотив» стадион. 17 сахьат дальча «Спартак» обществе хьалхале яккхара футбольни хьаш.

Кремнг-завода стадион. 17 сахьат дальча «Труд» обществa хьалхале яккхара футболистий хьаш.

Ацетонови завода стадион. 17 сахьат дальча «Труд» ДСО хьалхале яккхара футболистий хьаш.

«Родина» яхача совхоза стадион. 15 а 17 а сахьат дальча «Спартак» обществa хьалхале яккхара футболисташта юкъера хьаш.

27 ИЮЛЬ

С. Орджоникидзе цIерагIара стадион. 9 сахьат дальча «Труд» обществa хьалхале яккхара бе ловзача бургаш хьаш.

«Динамо» стадион. 9 сахьат дальча производственни коллективашта юкъе города хьалхале яккхара волейболни хьаш.

«Старогрознефта» стадион. 17 сахьат дальча «Труд» ДСО хьалхале яккхара футболисташта юкъера хьаш.

СПОРТ

ФУТБОЛ

«Труд» ДСО республикански Совета хьалхале яккхара хинна хьалхарча тура яхьаш чакхъяннай. Цига дакъа лоацаш хиннача шийтта командаша юкъе хьалхара моттиг яьккхир «Сунжанефть» футболисташа. ШоллагIча моттиге XXII-ча партсъезда цIерагIарча кремнг-заводеи, кхоалагIча «Грознефтемашстрой» треста кхоа[illegible].

О. НИКОЛАЕВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш редактора—3-44-00; редактора зам.—3-39-11; бехктохкама секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностан отделий—3-42-30; юрта бахамен письмой отделий—3-42-28.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны редактора—3-44-00; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.
«Грозненский рабочий» издательства типография. Революци проспект, 7-84.
Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7-84.

СФ02274. Заказ № 3204.